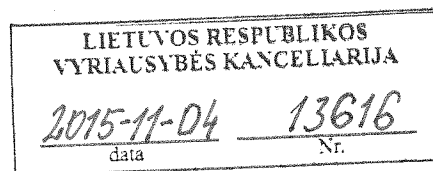
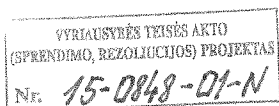

27

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2015-11-04 Nr. (2.13-06)-5K-1519265; 5K-1325433; 5K-15079940; 5K-1523189; 6K-1508021

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Finansų ministerija, atsižvelgdama į Teisingumo ministerijos prašymą (2015 m. rugsėjo 10 d. raštas Nr. (1.44)7R-6373) skirti lėšų Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. gegužės 19 d. sprendimui administracinėje byloje Nr. A-578-556/2015, kuriuo solidariai iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos, ir Neringos savivaldybės, atstovaujamos Neringos savivaldybės tarybos ir Neringos savivaldybės administracijos, priteista 1149349,83 euro UAB „Meirona“ turtinei žalai atlyginti ir 5 procentai metinių palūkanų nuo šios sumos (skaičiuojant nuo 2013 m. liepos 19 d. iki teismo sprendimo įvykdymo), įvykdyti, taip pat Energetikos ministerijos prašymus (2015 m. kovo 5 d. raštas Nr. (5.3-04)3-661; 2015 m. balandžio 7 d. raštas Nr. (5.3-04)3-1015; 2015 m. lapkričio 2 d. raštas Nr. (5.3-04)3-2917) dėl papildomų lėšų skyrimo kreditiniam įsiskolinimui už suteiktas teisines paslaugas atstovaujant valstybės interesams 2012 m. kovo 1 d. OAO „Gazprom“ pradėtoje arbitražo procedūroje pagal UNCITRAL arbitražo taisykles dėl tariamų Lietuvos Respublikos tarpvalstybinių įsipareigojimų pažeidimo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ir 2012 m. spalio 3 d. Lietuvos Respublikos inicijuotoje arbitražo byloje prieš OAO „Gazprom“ Stokholmo arbitraže dėl 2004 m. sausio 23 d. pasirašytos AB „Lietuvos dujos“ akcijų pirkimo–pardavimo sutarties dėl AB akcijų pardavimo ir 2004 m. kovo 24 d. tarp Lietuvos Respublikos, OAO „Gazprom“ ir E.ON *Ruhr gas Energie Beteiligungs AG* pasirašytos Akcininkų sutarties netinkamo įgyvendinimo ir dėl to atsiradusių vartotojų permokų už gamtines dujas kompensavimo, apmokėti, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 10 punktu, parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl lėšų skyrimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – skirti iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų:

1) Teisingumo ministerijai – 1282238 eurus vykdant Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. gegužės 19 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-578-556/2015 UAB „Meirona“ solidariai iš Lietuvos valstybės ir Neringos savivaldybės priteistai turtinei žalai atlyginti ir 5 procentų dydžio metinėms palūkanoms nuo priteistos sumos, apskaičiuotoms nuo 2013 m. liepos 19 d. iki 2015 m. lapkričio 9 d., sumokėti;

Lydraštis nutarimui dėl skolinimosi TM

2) Energetikos ministerijai – 4700000 eurų kreditiniam įsiskolinimui paslaugų teikėjams už teisinės paslaugas, suteiktas vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimą Nr. 1476 „Dėl įgaliojimų suteikimo“ ir atstovaujant valstybės interesams arbitražo bylose prieš OAO „Gazprom“ arbitraže pagal UNCITRAL arbitražo taisykles ir Stokholmo prekybos rūmų arbitražo institute, apmokėti.

Nutarimo projektas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Nutarimo projekte nėra apibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai.

Su visuomene ir kitomis institucijomis dėl Nutarimo projekto nebuvo konsultuojamasi.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu.

Nutarimo projektą parengė Biudžeto departamento (direktorė – Daiva Kamarauskienė, tel. 239 0130, el. p. d.kamarauskiene@finmin.lt) Valstybės valdymo ir apsaugos sektorių skyriaus vedėja Irena Džervienė, tel. 239 0191, el. p. i.dzerviene@finmin.lt, Ūkio sektorių skyriaus vedėjas A. Makaveckas, tel. 239 0190, el. p. a.makaveckas@finmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Teisingumo ministerijos 2015-09-10 rašto Nr. (1.44)7R-6373 ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimo kopijos, 32 lapai.
3. Energetikos ministerijos 2015 m. kovo 5 d. rašto Nr. (5.3-04)3-661, 2015 m. balandžio 7 d. rašto Nr. (5.3-04)3-1015, 2015 m. lapkričio 2 d. rašto Nr. (5.3-04)3-2917, kopijos, 4 lapai.

Finansų ministras

Rimantas Šadžius

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS DĖL LĖŠŲ SKYRIMO

2015 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 10 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Skirti iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų:

1.1. Teisingumo ministerijai 1282238 (vienas milijonas du šimtai aštuoniasdešimt du tūkstančiai du šimtai trisdešimt aštuoni) eurus vykdant Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. gegužės 19 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-578-556/2015 UAB „Meirona“ solidariai iš Lietuvos valstybės ir Neringos savivaldybės priteistai turtinei žalai atlyginti ir 5 procentų dydžio metinėms palūkanoms nuo priteistos sumos, apskaičiuotoms nuo 2013 m. liepos 19 d. iki 2015 m. lapkričio 9 d., sumokėti;

1.2. Energetikos ministerijai 4700000 (keturi milijonai septyni šimtai tūkstančių) eurų kreditiniam įsiskolinimui paslaugų teikėjams už teisines paslaugas, suteiktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. 1476 „Dėl įgaliojimų suteikimo“, atstovaujant valstybės interesams arbitražo bylose prieš OAO „Gazprom“ arbitraže pagal UNCITRAL arbitražo taisykles ir Stokholmo prekybos rūmų arbitražo institute, apmokėti.

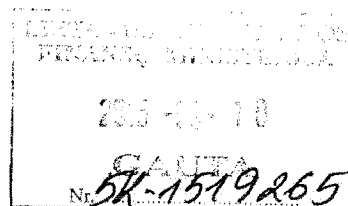
2. Įpareigoti Teisingumo ministeriją sudaryti su Neringos savivaldybe sutartį dėl šio nutarimo 1.1 papunktyje Neringos savivaldybei priklausančios lėšų dalies grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą.

Ministras Pirmininkas

Finansų ministras

FM Teisės departamento
direktorius
Gediminas Užubalis
2015.11.04

Finansų ministras
Romantas Sadūnas
R. M.
2015.11.04

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2015-09-10 Nr. (1.44.)7R-6373

DĖL LĖŠŲ SKYRIMO

Lietuvos Respublikos žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos valstybės biudžete kasmet numatomi asignavimai žalai, atsiradusiai dėl ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, teisėjo ar teismo neteisėtų veiksmų (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.272 straipsnis), taip pat dėl kitų valstybės valdžios institucijų neteisėtų veiksmų (aktų) (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.271 straipsnis), atlyginti, išskyrus šio straipsnio 7 ir 8 dalyse numatytus atvejus. Šių asignavimų valdytojas yra Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, kuri teismo sprendimus dėl žalos, atsiradusios dėl ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, teisėjo ar teismo arba kitų valstybės valdžios institucijų neteisėtų veiksmų (aktų), atlyginimo turi įvykdyti ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo jų gavimo.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija 2015 m. birželio 15 d. gavo ieškovo V.Šarūno atstovės prašymą įvykdyti Vilniaus apygardos teismo 2014 m. spalio 6 d. įsiteisėjusį sprendimą (toliau – Teismo sprendimas). Teismo sprendimas dalinai buvo pakeistas Lietuvos apeliacinio teismo 2015 m. gegužės 26 d. nutartimi ir ieškovui iš Lietuvos valstybės priteista 159888,22 Eur turtinės žalos, 7000 Lt (2027,34 Eur) neturtinės žalos, ir 3000 Lt (868,86 Eur) advokato pagalbai apmokėti. Taip pat priteista sumokėti 5 procentus metinių palūkanų nuo priteistos žalos sumos, skaičiuojant nuo 2010 m. gruodžio 27 d. (bylos iškėlimo teisme dienos) iki teismo sprendimo visiško įvykdymo. Trijų mėnesių terminas geruoju įvykdyti Teismo sprendimą baigiasi 2015 m. rugsėjo 15 d.

Papildomai atkreipiamė dėmesį, jog neskyrus šių lėšų, t. y., nesudarius galimybių įvykdyti teismo sprendimus geruoju, žalą patyrę asmenys gali kreiptis dėl sprendimų vykdymo priverstine tvarka. Tokiu atveju valstybė turėtų papildomai sumokėti ne tik teismo priteistą žalą, bet ir padengti vykdymo išlaidas, kas žymiai padidintų valstybės išlaidas.

Be to, Teisingumo ministerijoje 2015 m. birželio 29 d. buvo gautas pareiškėjo UAB „Meirona“ atstovo prašymas vykdyti įsiteisėjusį Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2015 m. gegužės 19 d. priėmė sprendimą administracinėje byloje Nr. A-578-556/2015, kuriuo panaikino Vilniaus apygardos administracinio teismo 2014 m. birželio 27 d. sprendimą ir priėmė naują sprendimą – skundą patenkino iš dalies, priteisdamas pareiškėjui UAB „Meirona“ solidariai iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybų inspekcijos prie Aplinkos ministerijos, ir Neringos savivaldybės 1149349,83 Eur turtinės žalos atlyginimą ir 5 procentų metines palūkanas nuo šios sumos, skaičiuojant nuo 2013 m. liepos 19 d. iki teismo sprendimo visiško įvykdymo. Trijų mėnesių terminas įvykdyti šį teismo sprendimą baigėsi 2015 m. rugpjūčio 29 d.

Informuojame, kad Teisingumo ministerija kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą (toliau – VAAT) su prašymu dėl teismo sprendimo vykdymo atidėjimo administracinėje byloje pagal pareiškėjos UAB „Meirona“ skundą. VAAT 2015 m. rugpjūčio 21 d. nutartimi atidėjo teismo sprendimo vykdymą iki 2016 m. rugpjūčio 1 d. Teismo nutartis neįsiteisėjo.

Teisingumo ministerija 2015 m. rugpjūčio 26 d. vykdomai priemonei „Pagal vykdymo dokumentus atlyginti asmenims turtinę ir neturtinę žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, ir atstovauti Lietuvos Respublikos interesams tarptautiniuose arbitražo teismuose“ iki metų pabaigos turi 68000 Eur.

Atsižvelgdami į aukščiau išdėstytas aplinkybes ir vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 3 punktu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo lėšų skyrimo ir naudojimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. kovo 2 d. nutarimu Nr. 277, prašome Teisingumo ministerijai iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo (ar kitų šaltinių) skirti:

1) teismo sprendimui pagal V. Šarūno ieškinį vykdyti – 161915,56 Eur (vieną šimtą šešiasdešimt vieną tūkstantį devynis šimtus penkiolika eurų 56 ct) žalos atlyginimo ir 5 procentų metines palūkanas, skaičiuojant nuo šios sumos, nuo 2010 m. gruodžio 27 d. iki visiško teismo sprendimo įvykdymo, 868,86 Eur atstovavimo išlaidų.

Jeigu teismo sprendimas būtų įvykdytas iki 2016 m. sausio 19 d., tai visa suma sudarytų 202702,09 Eur (su 5 procentų metinėmis palūkanomis);

2) teismo sprendimui pagal UAB „Meirona“ skundą vykdyti – 1149349,83 Eur turtinės žalos atlyginimą ir 5 procentų metines palūkanas, skaičiuojant nuo šios sumos, nuo 2013 m. liepos 19 d. iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.

Jeigu teismo sprendimas būtų įvykdytas iki 2016 m. sausio 19 d., tai visa suma sudarytų 1293018,56 Eur (su 5 procentų metinėmis palūkanomis).

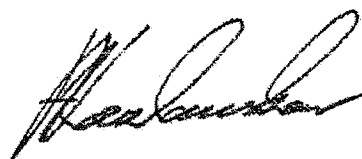
PRIDEDAMA:

1. Vilniaus apygardos teismo 2014 m. spalio 6 d. sprendimo civilinėje byloje Nr. 2-13-345/2014 kopija, 13 lapų.

2. Lietuvos apeliacinio teismo 2015 m. gegužės 26 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 2A-352-464/2015 kopija, 7 lapai.

3. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. gegužės 19 d. sprendimo administracinėje byloje Nr. A-578-556/2015 kopija, 16 lapų.

Teisingumo ministerijos kancleris

Arūnas Kazlauskas

Ramūnas Valatka, (8 5) 266 29 48, el. p. r.valatka@tm.lt

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2015 m. gegužės 19 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Imanto Jarukaičio (kolegijos pirmininkas), Veslavos Ruskan ir Arūno Sutkevičiaus (pranešėjas), teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo UAB „Meirona“ apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2014 m. birželio 27 d. sprendimo administracinėje byloje pareiškėjo UAB „Meirona“ skundą atsakovams Neringos savivaldybei, atstovaujamai Neringos savivaldybės tarybos ir Neringos savivaldybės administracijos, ir Lietuvos valstybei, atstovaujamai Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos, tretiesiems suinteresuotiems asmenims Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijai, Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentui, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, akcinei bendrovei poilsio namai „Ažuolynas“, AB SEB bankas, uždarajai akcinei bendrovei „Klaipėdos projektas“, bankrutavusiai uždarajai akcinei bendrovei „Bergstalis“ dėl žalos atlyginimo ir palūkanų priteisimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I.

Pareiškėjas UAB „Meirona“ (RUAB „Verslo investicijų projektų centras“ teisių perėmėja pagal 2013 m. rugpjūčio 28 d. reikalavimų perleidimo sutartį (VI t., b. l. 3–8)) skundu (I t., b. l. 1–11), kurį patikslino (III t., b. l. 2–14; VII t., b. l. 92–94), prašė priteisti solidariai iš atsakovų Neringos savivaldybės, atstovaujamos Neringos savivaldybės tarybos bei Neringos savivaldybės administracijos, ir Lietuvos valstybės, atstovaujamos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos, 4 997 800,22 Lt žalai atlyginti ir 5 procentus metinių palūkanų nuo priteistos sumos, jas skaičiuojant nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo. Pareiškėjas taip pat prašė priteisti lygiomis dalimis iš atsakovų pareiškėjo patirtas bylinėjimosi išlaidas, įskaitant 423,50 Lt išlaidas antstoliui A. Seleznievui.

Pareiškėjas paaiškino, jog Neringos savivaldybės valdybos 2001 m. vasario 21 d. sprendimu Nr. 21 buvo nuspręsta organizuoti sklypo, adresu: L. Rėzos g. 1A, Juodkrantės gyv., Neringa, detaliojo plano rengimą, nustatant planavimo tikslą – keisti ankstesniu detaliojo planu numatytą žemės sklypo tikslinę paskirtį – rekreacinę į komercinę, numatyti užstatymo galimybes, architektūrinius urbanistinius apribojimus, paminklosauginius bei aplinkosauginius reikalavimus. Neringos savivaldybės taryba 2002 m. liepos 19 d. sprendimu Nr. 125 patvirtino

sklypo, adresu: L. Rėzos g. 1A, Neringa, detalųjį planą, kuriuo buvo nustatytas žemės sklypų L. Rėzos g. Nr. 1A ir 1B, Juodkrantės gyv., Neringoje, tvarkymo režimas, numatytas naudojimo būdas ir pobūdis: teritorija poilsio, pramogų centrums, viešbučiui ir restoranams statyti, įrengti ir eksploatuoti. Statinių aukštis – 1 aukštas su pastoge, užstatymo tankis – 0,4, užstatymo intensyvumas – 0,7; nustatyti kiti reikalavimai statiniams, jų dangai, apdailai. Neringos savivaldybės administracijos direktorės 2002 m. liepos 19 d. sprendimu Nr. 125 akcinei bendrovei (toliau – ir AB) poilsio namams „Ažuolynas“ išduotas projektavimo sąlygų sąvadas Nr. 43 prieplaukos namelio rekonstrukcijai, įrengiant jachtklubą, restoraną, jachtininkų viešbutį naujai statybai sklype, adresu: L. Rėzos g. 1A, Neringa. Nuolatinė statybos komisija 2004 m. balandžio 22 d. protokolu Nr. 10 pritarė jachtklubo, žuvų restorano, jachtininkų viešbučio statybai. AB poilsio namams „Ažuolynas“ buvo išduotas leidimas šių statinių statybai 2004 m. balandžio 26 d. UAB „Verslo investicijų projektų centras“ statinius, esančius adresu: L. Rėzos g. 1A, Neringa: prieplaukos namelį, unikalus Nr. 2398-5000-2013, turintį 117,05 m² bendro ploto, ir jo priklausinį: kitus statinius (inžinerinius) – kiemo statinius, unikalus Nr. 2398-5000-2024, jachtininkų viešbutį (nebaigtas statyti, baigtumas 8 proc.), unikalus Nr. 4400-0318-4060, jachtininkų viešbutį (nebaigtas statyti, baigtumas 8 proc.), unikalus Nr. 4400-0-18-4127, žuvų restoraną (nebaigtas statyti, baigtumas 7 proc.), unikalus Nr. 4400-0318-4150, įsigiję iš AB poilsio namai „Ažuolynas“ 2004 m. liepos 26 d. sutartimi. Perkant nebaigtus statyti pastatus UAB „Verslo investicijų projektų centras“ buvo pateiktas galiojantis statybos leidimas, projektinė dokumentacija, taip pat 2004 m. birželio 17 d. Klaipėdos apskrities viršininko administracijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento pažyma apie nebaigtą statyti (rekonstruoti, kapitaliai remontuoti) statinį, kurioje buvo nurodyta, kad vykdoma statyba yra teisėta ir atitinka visus keliamus reikalavimus. Ši pažyma buvo įrašyta ir į notariškai patvirtintą pastatų pirkimo-pardavimo sutartį. Po pastatų įsigijimo UAB „Verslo investicijų projektų centras“ kreipėsi į Neringos savivaldybę su prašymu statybos leidime įrašyti UAB „Verslo investicijų projektų centras“ statytoju. 2005 m. birželio 8 d., 2005 m. rugsėjo 23 d. Klaipėdos apskrities viršininko administracijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento pažymomis apie nebaigtą statyti (rekonstruoti, kapitaliai remontuoti) statinį buvo konstatuota, kad statybos vykdomos pagal projektą ir laikantis teisės aktų reikalavimų, todėl UAB „Verslo investicijų projektų centras“ pastatyti statiniai – jachtklubas, žuvų restoranas ir du jachtininkų viešbučiai, buvo pripažinti tinkamais naudoti 2005 m. rugpjūčio 5 d. ir gruodžio 2 d. 2006 m. vasario 3 d. pirkimo-pardavimo sutartimi (registro Nr. K1ES-2831) UAB „Verslo investicijų projektų centras“ bendrosios dalinės nuosavybės teisėmis pardavė Indrei Skučienei ir Juozui Skučui jachtininkų viešbutį, esantį L. Rėzos g. 1A, Neringa, unikalus Nr. 4400-0318-4060, turintį 260,28 kv. m bendro ploto, už 1 850 000 Lt. Taip pat 2006 m. kovo 4 d. pirkimo-pardavimo sutartimi (registro Nr. K1ES-4621) UAB „Verslo investicijų projektų centras“ pardavė Donatui Kazlauskui ir Eglei Kazlauskienei, Salomėjai Rubinienei ir Martynui Rubiniui, Romualdai Ginevičiui ir Vandai Birutei Ginevičienei bendrosios dalinės nuosavybės teisėmis jachtininkų viešbutį, esantį L. Rėzos g. 1A, Neringa, unikalus Nr. 4400-0318-4127, turintį 371,40 kv. m bendro ploto, už 2 760 000 Lt. 2006 m. birželio 21 d. generalinis prokuroras, gindamas viešąjį interesą, pareiškė ieškinį, kuriuo prašė pripažinti negaliojančiais administracinius aktus, kuriais remiantis statiniai suformuoti kaip nekilnojamojo turto objektai, panaikinti neteisėtą administracinių aktų pagrindą atliktą statinių teisinę registraciją, pripažinti statinių pirkimo-pardavimo sandorius negaliojančiais, taikyti abišalę restituciją ir įpareigoti statytojus nugriauti neteisėtai pastatytus statinius. Klaipėdos apygardos teismas 2009 m. balandžio 10 d. sprendimu LR generalinio prokuroro ieškinį tenkino: 1. Pripažino negaliojančiu Neringos savivaldybės tarybos 2002 m. liepos 19 d. sprendimą Nr. 125, kuriuo buvo patvirtintas žemės sklypo, esančio adresu L. Rėzos g. 1A, Neringa, detalusis planas; pripažino negaliojančiu Neringos savivaldybės Nuolatinės statybos komisijos 2004 m. balandžio 26 d. AB poilsio namams „Ažuolynas“ išduotą statybos leidimą Nr. 22 statyti jachtklubą, žuvų restoraną, jachtininkų viešbučius; pripažino negaliojančiu Neringos savivaldybės administracijos 2004 m. gegužės 31 d. patvirtintą projektavimo sąlygų sąvadą

Nr. 43 rekonstruoti prieplaukos namelį, įrengti jachtklubą, restoraną, statyti jachtininkų viešbutį, esančius adresu: L. Rėzos g. 1A, Neringa; pripažino negaliojančia pirmą jacht klubo L. Rėzos g. 1A, Neringa, projekto korektūrą, atliktą Neringos savivaldybės Nuolatinės statybos komisijos 2004 m. lapkričio 4 d. protokolu Nr. 27; pripažino negaliojančia antrą jacht klubo L. Rėzos g. 1A, Neringa, projekto korektūrą, atliktą Neringos savivaldybės Nuolatinės statybos komisijos 2005 m. birželio 9 d. protokolu Nr. 13; pripažino negaliojančiu Klaipėdos apskrities viršininko 2005 m. rugpjūčio 5 d. patvirtintą jacht klubo-žuvų restorano (pirmas etapas) L. Rėzos g. 1A, Neringa, pripažinimo tinkamu naudoti aktą Nr. 22; pripažino negaliojančiu Klaipėdos apskrities viršininko 2005 m. gruodžio 2 d. patvirtintą jachtininkų viešbučio (antras etapas) L. Rėzos g. 1A, Neringa, pripažinimo tinkamu naudoti aktą Nr. 115; 2. Pripažino negaliojančia Klaipėdos miesto pirmajame notarų biure 2004 m. liepos 26 d. sudarytą pirkimo-pardavimo sutartį (registro Nr. K1ES-10874), kuria AB poilsio namai „Ažuolynas“ pardavė UAB „Verslo investicijų projektų centras“ L. Rėzos g., Neringa, esančius pastatus - prieplaukos namelį, unikalus Nr. 2398-5000-2013, turintį 117,05 m² bendro ploto, ir jo priklausinį: kitus statinius (inžinerinius) – kiemo statinius, unikalus Nr. 2398-5000-2024, jachtininkų viešbutį (nebaigtas statyti, baigtumas 8 proc.), unikalus Nr. 4400-0318-4060, jachtininkų viešbutį (nebaigtas statyti, baigtumas 8 proc.), unikalus Nr. 4400-0-18-4127, žuvų restoraną (nebaigtas statyti, baigtumas 7 proc.), unikalus Nr. 4400-0318-4150, bei taikė restituciją natūra: priteisė AB poilsio namams „Ažuolynas“ iš UAB „Verslo investicijų projektų centras“ L. Rėzos g. 1A, Neringa, esančius pastatus - prieplaukos namelį, unikalus Nr. 2398-5000-2013, turintį 117,05 m² bendro ploto, ir jo priklausinį: kitus statinius (inžinerinius) – kiemo statinius, unikalus Nr. 2398-5000-2024, jachtininkų viešbutį (nebaigtas statyti, baigtumas 8 proc.), unikalus Nr. 4400-0318-4060, jachtininkų viešbutį (nebaigtas statyti, baigtumas 8 proc.), unikalus Nr. 4400-0318-4127, žuvų restoraną (nebaigtas statyti, baigtumas 7 proc.), unikalus Nr. 4400-0318-4150, o UAB „Verslo investicijų projektų centras“ iš AB poilsio namų „Ažuolynas“ priteisė 800 000 Lt; 3. Pripažino negaliojančia Klaipėdos miesto pirmajame notarų biure 2006 m. vasario 3 d. sudarytą pirkimo-pardavimo sutartį (registro Nr. K1ES-2831), kuria UAB „Verslo investicijų projektų centras“ bendrosios dalinės nuosavybės teisėmis pardavė Andrei Skučienei ir Juozui Skučui jachtininkų viešbutį, esantį L. Rėzos g. 1A, Neringa, unikalus Nr. 4400-0318-4060, turintį 260,28 m² bendro ploto, bei taikė restituciją natūra: priteisė UAB „Verslo investicijų projektų centras“ iš Indrės Skučienės ir Juozo Skučo minėtą jachtininkų viešbutį, o iš UAB „Verslo investicijų projektų centras“ priteisė Andrei Skučienei 700 000 Lt, Juozui Skučui – 1 150 000 Lt; 4. Pripažino negaliojančia Klaipėdos miesto pirmajame notarų biure 2006 m. kovo 4 d. sudarytą pirkimo-pardavimo sutartį (registro Nr. K1ES-4621), kuria UAB „Verslo investicijų projektų centras“ pardavė Donatui Kazlauskui ir Eglei Kazlauskienei, Salomėjai Rubinienei ir Martynui Rubinui, Romualdui Ginevičiui ir Vandai Birutei Ginevičienei bendrosios dalinės nuosavybės teisėmis jachtininkų viešbutį, esantį L. Rėzos g. 1A, Neringa, unikalus Nr. 4400-0318-4127, turintį 371,40 m² bendro ploto, bei taikė restituciją natūra: priteisė UAB „Verslo investicijų projektų centras“ iš Donato Kazlausko ir Eglės Kazlauskienės, Salomėjos Rubinienės ir Martyno Rubino, Romualdo Ginevičiaus ir Vandos Birutės Ginevičienės minėtą jachtininkų viešbutį, o iš UAB „Verslo investicijų projektų centras“ priteisė Donatui Kazlauskui ir Eglei Kazlauskienei 710 000 Lt, Salomėjai Rubinienei – 510 000 Lt, Martynui Rubinui – 740 000 Lt, Romualdui Ginevičiui ir Vandai Birutei Ginevičienei – 800 000 Lt; 5. Teismas įpareigojo statytojus AB poilsio namus „Ažuolynas“ ir UAB „Verslo investicijų projektų centras“ per 12 mėnesių nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos nugriauti šiuos L. Rėzos g. 1A, Neringa, esančius pastatus: jachtininkų viešbutį, unikalus Nr. 4400-0318-4060, turintį 260,28 kv. m bendro ploto, jachtininkų viešbutį, unikalus Nr. 4400-0318-4127, turintį 371,40 kv. m bendro ploto, žuvų restoraną, unikalus Nr. 4400-0318-4150, turintį 338,08 kv. m bendro ploto; 6. Panaikino L. Rėzos 1A, Neringoje, esančių pastatų: jachtininkų viešbučio, unikalus Nr. 4400-0318-4060, turinčio 260,28 kv. m bendro ploto, jachtininkų viešbučio, unikalus Nr. 4400-0318-4127, turinčio 371,40 kv. m bendro ploto, žuvų restorano, turinčio 338,08 kv. m bendro ploto, unikalus Nr. 4400-0318-4150, teisinę registraciją valstybės įmonės (toliau – ir VI) Registrų centro

Nekilnojamojo turto registro centriniame duomenų banke. Lietuvos apeliacinis teismas 2010 m. gruodžio 6 d. nutartimi 2009 m. balandžio 10 d. sprendimą paliko nepakeistą. Įsi galiojus nurodytam teismo sprendimui, pareiškėjas UAB „Verslo investicijų projektų centras“ patyrė žalą, pasireiškiančią tiek nuosavybės teise priklausančio turto praradimu (pareiškėjui nuo savybės teise priklauso L. Rėzos g. 1A, Neringos m., esantis pastatas – jachtklubas ir žuvų restoranas – unikalus Nr. 4400-0318-4150, kuris pagal teismo sprendimą turi būti nugriautas), tiek tiesioginėmis išlaidomis (vykdant teismo įpareigojimą nugriauti visus pripažintų neteisėtais administracinių aktų pagrindu pastatytus statinius), tiek praradus pajamas, gautas už pastatytus ir parduotus statinius. Tokio įsiteisėjusio teismo sprendimo pagrindu pareiškėjas RUAB „Verslo investicijų projektų centras“ 2011 m. gegužės 25 d. kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl 9 550 669,96 Lt žalos atlyginimo iš Lietuvos valstybės ir Neringos savivaldybės. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2012 m. birželio 4 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. I-876-437/2012 RUAB „Verslo investicijų projektų centras“ skundą atmetė, nurodymas, kad statiniai, kuriuos įpareigojo nugriauti Klaipėdos apygardos teismas 2009 m. balandžio 10 d. sprendimu, buvo pastatyti esant tiek Neringos savivaldybės kaltei, tiek Klaipėdos apskrities viršininko administracijos kaltei, nes jų abiejų priimti ir minėtu teismo sprendimu panaikinti aktai, konstatavus jų neteisėtumą, sudarė prielaidas statyboms vykdyti, jų priimtų aktų pagrindu atsirado statiniai, kurie, vykdant teismo sprendimą, turės būti nugriauti. Akivaizdu, kad pareiškėjas, nugriovęs statinius, patirs žalą, kurią privalės atlyginti kalti asmenys. Tačiau kol teismo sprendimas neįvykdytas ir statiniai nenugriauti, nėra pagrindo konstatuoti žalos buvimo ir priteisti žalos atlyginimą. Be to, tik nugriovus statinius bus aišku, kokią žalą patyrė pareiškėjas dėl neteisėtų institucijų veiksmų. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) 2012 m. gruodžio 13 d. nutartimi Nr. A²⁶¹-2960/2012 pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą. Neringos savivaldybės administracijos rašytinis pritarimas pastato – jachtklubo, žuvų restorano griovimo darbų projektui buvo gautas tik 2013 m. balandžio 17 d. (iki to laiko buvo vykdomi tik statybą leidžiančio dokumento nereikalaujantys pastato įrangos ir apdailos demontavimo darbai). Pastato – jachtklubo, žuvų restorano griovimo darbai buvo užbaigti iki 2013 m. gegužės 10 d. Pareiškėjas nurodė, kad pastatų griovimo darbų užbaigtumą patvirtina: 1) 2013 m. gegužės 10 d. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – ir Inspekcija) pažyma apie statinio nugriovimą Nr. PSN-30-130510-00006; 2) 2013 m. gegužės 15 d. Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašas, iš kurio matyti, kad minėto pastato būklė: sunaikintas, baigtumo procentas: 0 proc. (atkreipia dėmesį, kad nors Nekilnojamojo turto kadastre įregistruotas pastato sunaikinimo (nugriovimo) faktas, jis nebuvo išregistruotas iš Nekilnojamojo turto registro ir nebuvo panaikinta jo teisinė registracija dėl jam taikomų apribojimų ir suvaržymų - arešto ir hipotekos); 3) 2013 m. birželio 11 d. antstolio Aleksandro Selezniovo faktinių aplinkybių konstatavimo protokolas Nr. 48. Atkreipė dėmesį, kad RUAB „Verslo investicijų projektų centras“ turėjo galimybę įvykdyti teismo sprendimą ir nugriauti tik jai nuosavybės teise priklausančią pastatą. Kiti griautini pastatai nuosavybės teise priklauso kitiems fiziniams asmenims, ir pareiškėjai nesuteikti įgaliojimai rengti kitiems asmenims priklausančių pastatų griovimo projektinę dokumentaciją ir tokius kitų asmenų vardu registruotus pastatus griauti. Todėl šiuo metu pareiškėjas kreipiasi į teismą tik dėl dalies žalos, patirtos dėl nuosavybės teise priklausančio pastato – jachtklubo, žuvų restorano praradimo ir tiesioginių išlaidų teismo sprendimui įvykdyti atlyginimo. Pareiškėjas, remdamasis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 6.271 straipsnio 4 dalimi, nurodė, kad minėtame straipsnyje numatyta viešojo atsakomybė atsiranda esant trimis sąlygoms: neteisėtiems veiksams ar neveikimui, žalai ir priežastiniam ryšiui tarp neteisėtų veiksmų (neveikimo) ir žalos. Dėl neteisėtų atsakovo veiksmų nurodė, kad 2009 m. balandžio 10 d. Klaipėdos apygardos teismo sprendime jie buvo konstatuoti, t. y. jog Klaipėdos apskrities viršininko administracija atliko neteisėtus veiksmus ir Neringos savivaldybei priimant sprendimus teritorijų planavimo srityje pateikė neteisėtą išvadą apie detaliojo plano atitiktį teisės aktų reikalavimams, todėl šių institucijų priimti administraciniai aktai buvo pripažinti neteisėtais ir panaikinti. Atsakovų atsakomybę nurodė kaip solidarią vadovaujantis CK 6.6 straipsnio 3

dalimi, kadangi teismo pripažinti neteisėtais statiniai buvo pastatyti kaip abiejų atsakovų atliktų neteisėtų veiksmų viseto pasekmė. Dėl žalos sąlygos pabrėžė, kad patirta žala atsirado dėl atsakovų priimtų neteisėtų administracinių aktų, kas suponavo pareiškėjo pareigą nugriauti pastatus. Pareiškėjo manymu, tiesioginis priežastinis ryšys tarp neteisėtų atsakovų veiksmų ir pareiškėjo patirtos žalos yra akivaizdus, nes tuo atveju, jei ginčo teritorijoje nebūtų buvęs patvirtintas neteisėtas detalusis planas, nebūtų išduotas statybos leidimas, nebūtų išduotos pažymos apie atliekamų statybos darbų atitiktį teisės aktų reikalavimams, o vėliau ir pastatai nebūtų pripažinti tinkamais naudoti, pareiškėjas nebūtų įsigijęs ir baigęs statyti ginčo pastatus, t. y. įmonė veiklą būtų vykdžiusi ir pajamas (pelną) uždirbusi ne ginčo teritorijoje, o kitoje vietoje. Kadangi pareiškėjas L. Rėzos g. 1A, Neringos m., esantį pastatą – jachtklubą, žuvų restoraną – unikalus Nr. 4400-0318-4150, 2008 m. balandžio 14 d. UAB „Verslo investicijų projektų centras“ su uždara akcine bendrove „Bergstalis“ (toliau – ir UAB „Bergstalis“) sudaryta preliminarina daikto pirkimo-pardavimo sutartimi buvo susitarusi parduoti ir gauti pajamas (buvo susitarta dėl pardavimo už 5 000 707 Lt), tačiau vykdant 2009 m. balandžio 10 d. Klaipėdos apygardos teismo sprendimą pastatas buvo nugriautas, todėl nurodytą sumą vertina kaip nuostolius, kurie atsirado dėl ginčo objekto nugriovimo. Pateikė Turto vertinimo ataskaitą Nr. 4220 VAT_2010 RSL KLAI, kurioje nurodyta, kad turto rinkos vertė 2008 m. vasario 15 d. buvo 4 000 000 Lt. Tuo pagrindu daro išvadą, kad preliminarioje sutartyje numatyta objekto pardavimo kaina tuo metu atitiko rinkos sąlygas ir pareiškėjas būtų tokią kainą už jam priklausančią statinį gavęs, jei nebūtų pradėtas teisminis procesas pagal LR generalinio prokuroro ieškinį. Pateikė suvestinę apie pareiškėjo faktiškai patirtas išlaidas (tiesioginius nuostolius) L. Rėzos g. 1A, Neringoje, pastatams sukurti ir ją pagrindžiančius dokumentus. Bendra faktinių išlaidų suma – 4 361 925,33 Lt – pareiškėjo nuomone, taip pat patvirtina sukurto turto vertę. Pareiškėjas pastatui nugriauti sudarė statybos rangos sutartį su UAB „Čiukuro resta“. Pažymėjo, kad rangovas nurodytiems darbams atlikti buvo atrinktas ir pasamdytas apklausos būdu pagal mažiausią pasiūlytą kainą. Už atliktus griovimo darbus pagal atliktų darbų aktus ir PVM sąskaitas faktūras buvo apmokėta 265 973,22 Lt. Šias išlaidas laiko tiesioginiais nuostoliais, patirtais šalinant statybą, pagal neteisėtai Neringos savivaldybės ir valstybės priimtus administracinius aktus, pasekmes ir, pareiškėjos nuomone, turėtų būti priteisti iš tokius aktus priėmusių asmenų. Atkreipė dėmesį, kad visos po pastato nugriovimo likusios statybinės atliekos ir statybinis laužas buvo išvežtas į atliekų aikštelę ir perdirbimui ir jokios vertės nesudarė, todėl prašoma priteisti nuostolių suma tuo pagrindu negali būti mažinama. Pareiškėjas nurodė, kad prašomų priteisti nuostolių sumą mažina iš AB poilsio namai „Ažuolynas“ gautina suma – 10 000 Lt, nes teismo sprendimu AB poilsio namai „Ažuolynas“ įpareigotas nugriauti 7 proc. pastato dalį. Pažymėjo, kad 2009 m. balandžio 10 d. Klaipėdos apygardos teismo sprendimu iš AB poilsio namų „Ažuolynas“ pareiškėjui priteista 800 000 Lt (nebaigtų statyti statinių kaina, už kurią pareiškėjas įsigijo statinius iš AB poilsio namų „Ažuolynas“). Atsižvelgiant į tai, kad nugriauto jachtklubo, žuvų restorano bendras plotas sudarė 338,08 kv. m, o bendras visų pagal neteisėtus administracinius aktus pastatytų statinių plotas sudarė 969,76 kv. m (260,28 kv. m + 371,40 kv. m + 338,08 kv. m), šiuo metu prašomai priteisti žalos daliai tenka 34,86 proc. pajamų, mažinančių pareiškėjo nuostolius, dalis arba 278 880 Lt. Tokiu būdu bendra šiuo pareiškimu prašomų priteisti nuostolių suma sudaro 4 977 800,22 Lt (5 000 707 Lt + 265 973,22 Lt – 278 880 Lt – 10 000 Lt). Pareiškėjas, žinodamas apie galiojančius oficialius administracinius aktus, ir vykdydamas verslą, turėjo teisėtus ir pagrįstus lūkesčius, kad toks verslas bus teisėtas ir sėkmingas (pelningas) (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2001 m. liepos 12 d., 2002 m. lapkričio 5 d., 2003 m. kovo 4 d., 2003 m. kovo 17 d. ir 2003 m. liepos 4 d. nutarimai). Nurodė, kad atsakovai atsakingi už savo veiksmus ar neveikimą pagal Europos Ministrų tarybos rekomendacijos Nr. R (84) 15 I principą nustatantį, kad: „Atlyginama tokia žala, kurią viešosios valdžios institucija sukėlė priėmus aktą ar atlikus veiksmą, kai nebuvo veikama tokiu būdu, koku tikimasi, kad institucija veiks, atsižvelgiant į teisės aktų reglamentavimą, susijusį su asmeniu, kuriam sukelta žala.“ Rekomendacijų V principas teigia: „Žala pirmojo principo atveju turi būti atlyginama visiškai, atsižvelgiant į tai, kad žalą

sukėlusieji asmenys, žalos forma ir priežastys reguliuojamos nacionalinės teisės normų.“ VI principas įtvirtina šias taisykles: „Sprendimai, susiję su tokios žalos atlyginimu, privalo būti vykdomi kaip įmanoma greičiau. Tai turi būti užtikrinama pakankamu biudžetu ar kitomis priemonėmis.“ Rėmėsi Europos žmogaus teisių teismo (toliau – ir EŽTT) 1993 m. vasario 9 d. sprendimu byloje *Pine Valley developments Ltd ir kt. prieš Airiją* (serija A Nr. 246-B).

Atsakovas Neringos savivaldybė, atstovaujama Neringos savivaldybės tarybos ir Neringos savivaldybės administracijos, atsiliepiu į pareiškėjo skundą (VI t., b. l. 76–79) prašė skundą atmesti.

Atsakovas nurodė, kad pareiškėjas prašo priteisti solidariai 4 977 800,22 Lt žalos atlyginimo tik iš dviejų atsakovų, kuriuos atstovauja Neringos savivaldybė ir Lietuvos valstybė. Teigė, kad tai yra neteisinga dėl to, jog Neringos savivaldybės taryba niekada nebūtų patvirtinusi žemės sklypo, adresu: L. Rėzos g. 1A, Neringa, detaliojo plano, jei nebūtų atlikti privalomi derinimai su kompetentingomis institucijomis, dėl ko nebūtų išduotas ir statybos leidimas. Detalusis planas buvo pradėtas rengti tik gavus Klaipėdos apskrities viršininko administracijos sutikimą (pateikus išvadą) rengti detalųjį planą. Derinančios institucijos, išnagrinėjusios detaliojo plano projektą savo kompetencijos ribose ir nustačiusios, kad vieni ar kiti sprendiniai prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, nebūtų turėjusios teisės derinti detalaus plano projekto ir būtų pateikusios pastabas. Projektinę dokumentaciją derinusių, projektavimo sąlygas pateikusių ar kitaip sprendimus, turėjusių reikšmės savavališkos statybos padariniams atsirasti, priėmusių institucijų veiksmai buvo teisiškai reikšmingi. Minėtos institucijos savo veiksmais pakankamai prisidėjo prie žalos atsiradimo ir tarp veiksmų ir kilusios žalos yra priežastinis ryšys. Tuo atveju, kai detalusis planas buvo suderintas derinančių institucijų, Neringos savivaldybė neturėjo teisės netikėti kompetentingų institucijų derinimais ir netvirtinti detalaus plano, neišduoti projektavimo sąlygų sąvado, statybos leidimo ir pan. Nepatvirtinus detalaus plano ir neišdavus statybos leidimo bei projektavimo sąlygų sąvado, būtų pažeisti kitų asmenų teisės ir teisėti lūkesčiai. Neringos savivaldybė atliko tai, ką privalėjo atlikti pagal teisės aktus, o ne vienašališkai priėmė sprendimus. Vertino, kad byloje atsakovais turi būti įtrauktos ir kitos institucijos, kurios derino projektinę dokumentaciją bei pateikė planavimo sąlygas. Kadangi be šių institucijų neteisėtų veiksmų nebūtų atsiradę žalingų padarinių, todėl šios institucijos turi būti į bylą įtrauktos kaip atsakovai ir reikalavimas dėl žalos atlyginimo turi būti proporcingai išdėstytas pagal projektinę dokumentaciją derinusių, planavimo sąlygas pateikusių ar kitaip sprendimus, turėjusių reikšmės savavališkos statybos padariniams atsirasti, priėmusių institucijų skaičių. Kitu atveju, proporcingai pagal kaltų asmenų skaičių, turi būti mažinama reikalavimo suma. Pažymėjo, kad pareiškėjas, būdamas rūpestingas ūkio subjektas, turėjo būti apdairus, turėjo ir galėjo domėtis detaliojo planavimo dokumentacijos rengimo procesu (LVAT 2011 m. gruodžio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶²-1119/2011). Taip pat atsakovas nesutinka su pareiškėjo atlygintinos žalos paskaičiavimu, kurią jis įvardija kaip gautiną sumą pardavus jam priklausančią jachtklubą ir žuvų restoraną, nes, atsakovo nuomone, pareiškėjas negali remtis su UAB „Bergstalis“ sudaryta 2008 m. balandžio 14 d. preliminarąja jachtklubo ir žuvų restorano pirkimo-pardavimo sutartimi, kurioje numatyta parduoti turtą ir už 5 000 707 Lt, kadangi minėta sutartis nustatyta tvarka nebuvo įregistruota viešame registre. Atsakovas rėmėsi CK 1.75 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad neįregistravusios sandorio šalys negali panaudoti sandorio fakto prieš trečiuosius asmenis ir įrodinėti savo teisių prieš trečiuosius asmenis remdamosis kitais įrodymais. Kadangi byloje nėra duomenų, patvirtinančių, kad preliminarioji sutartis buvo įregistruota viešame registre, todėl pareiškėjas negali, vadovaudamasis šia sutartimi, grįsti žalos atsiradimo. Savo poziciją grindė ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – ir LAT) suformuota praktika, kad preliminarąja sutartimi nėra viena iš šalių neįgyja turtinės naudos, todėl dėl šios priežasties neatsiranda ir mokėjimo-atsiskaitymo santykio (LAT 2006 m. lapkričio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-P-382/2006, 2009 m. sausio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-18/2009). Todėl atsakovas remdamasis teismų praktika teigė, kad RUAB „Verslo investicijų projektų centras“ ir UAB „Bergstalis“, sudarydami preliminarąją sutartį, negalėjo įgyti jokios turtinės naudos, todėl pareiškėjas šia

sutartimi negali grįsti 5 000 707 Lt dydžio žalos atsiradimo. Pabrėžė aplinkybę, kad preliminarioji sutartis buvo sudaryta praėjus 2 metams po to, kai prokuroras kreipėsi į teisimą. Be to, atkreipė dėmesį ir į tą aplinkybę, kad minėtoje preliminarioje sutartyje nurodyta jacht klubo ir žuvų restorano kaina (5 000 707 Lt) ženkliai skiriasi nuo UAB „Ober-Haus“ nustatytos ginčo statinio rinkos vertės 2008 m. vasario 15 d. (4 000 000 Lt). Taip pat ji ženkliai skiriasi ir nuo Nekilnojamojo turto registro duomenų, pagal kuriuos jacht klubo ir žuvų restorano atkūrimo sąnaudos (statybos vertė) bei atkuriamoji vertė siekia 758 000 Lt, o vidutinė rinkos vertė 2006 m. sausio 16 d. siekia 1 534 043 Lt. Tokius turto verčių skirtumus laiko itin reikšmingais, nes jie leidžia abejoti reikalaujamos priteisti sumos tikslumu bei pagrįstumu. Atsakovui nurodytos žalos tikslumas abejones kelia ir dėl to, kad jachtklube, žuvies restorane buvo vykdoma ūkinė komercinė veikla, iš kurios pareiškėjas turėjo gauti pajamas, todėl pareiškėjas skaičiuodama žalą privalėjo į tai atsižvelgti ir žalos dydį sumažinti. Remdamasis LVAT nutartimi administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-548/2010 teigė, kad pareiškėjas, reikšdamas reikalavimą atlyginti žalą, pirmiausia turi tiksliai nurodyti patirtą žalą, dėl kurios dydžio nekiltų abejonių. Turtinė žala turi būti tikra, konkreti, įrodyta ir kiekybiškai įvertinta. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas skunde nepateikia faktiškai patirtos žalos dydžio ir jo paskaičiavimų, t. y. nenurodo, kiek pareiškėjui kainavo jachtklubo, žuvų restorano pastatymas, įrengimas ir pan., o nurodo tik už neparduotą pastatą negautas pajamas, kurias grindžia preliminarioja sutartimi, bei pastato griovimo išlaidas.

Atsakovas Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos atsiliepimu į pareiškėjo skundą (IV t., b. l. 128–137) prašė jį atmesti.

Atsakovas nurodė, kad neegzistuoja viešosios atsakomybės sąlygų visuma, būtina valstybės civilinei atsakomybei kilti. Pabrėžė, kad valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančios institucijos išvada teritorijų planavimo dokumentą tvirtinančiai institucijai dėl dokumento tvirtinimo tikslingumo yra tik rekomendacinio, o ne privalomo pobūdžio. Detaliojo plano tikrinimo ir tvirtinimo metu galiojusio Teritorijų planavimo įstatymo (Žin., 1995, Nr. 107-2391; 2000, Nr. 42-1195; 2000, Nr. 92-2881) 20 straipsnio 8 dalyje buvo reglamentuota, kad, atsisakiusi tvirtinti detalų planą, savivaldybės taryba arba valdyba privalo planavimo organizatoriui pateikti motyvuotą atsakymą per 20 darbo dienų nuo projekto pateikimo tvirtinti. Apskričių viršininkų vykdomos teritorijų planavimo valstybinės priežiūros taisyklių, patvirtintų LR aplinkos ministro 1998 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. 247 (Žin., 1998, Nr. 113-3170), 5 punkte buvo nustatyta, kad apskrities viršininko administracijos inspekcijos tarnybai tikrinti pateikiami bendrojo, detaliojo ar specialiojo planų proceso procedūrų dokumentai. Šių taisyklių 14 punkte buvo nurodyta, kad Inspekcijos tarnyba per vieną mėnesį nuo tos dienos, kai buvo gautas prašymas ir užregistruotas teritorijų planavimo dokumentas, planavimo organizatoriui ir planą tvirtinančiai institucijai pateikia dokumento patikrinimo aktą su tikrinimo išvada. Pagal taisyklių 16.1 punktą, esant teigiamai tikrinimo išvadai, dokumentą siūloma tvirtinti be apribojimų. Šios teisės aktų nuostatos patvirtina, kad teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktas yra tik siūlymas, t. y. nėra privalomas subjektui, tvirtinančiam detalų planą. Įgaliota savivaldybės institucija, priimdama sprendimą dėl detaliojo plano patvirtinimo, savarankiškai nepriklausomai nuo teritorijų planavimo dokumento patikrinimo akte esančios teigiamos išvados sprendžia tvirtinti ar ne detalų planą. LVAT tai, kad detaliojo plano patikrinimo akte pateikiama teigiama išvada yra tik siūlymas (t. y. ne privalomo, o tik rekomendacinio pobūdžio), ir kad tokia išvada pati savaime nėra pagrindas tvirtinti detalų planą, yra konstatavęs ne vienoje byloje (2009 m. spalio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1237/2009, 2009 m. vasario 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-88/2009 ir kt.). Pažymėjo taip pat, kad LVAT tiek 2009 m. spalio 19 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1009/2009, tiek 2007 m. liepos 5 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. AS¹⁷-285/2007 konstatavo, kad detalusis planas, o ne teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktas, ir yra tas dokumentas, kuris suteikia galimybę tam tikrai ūkinei - komercinei veiklai. Atsižvelgiant į tai, kad įgaliota savivaldybės institucija turi kompetenciją spręsti tvirtinti ar ne detalų planą, todėl tik jos sprendimas gali sukelti žalą pareiškėjui. Kadangi valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančios institucijos pateikta teigiama išvada patikrinimo akte negali

sukelti žalos pareiškėjui, todėl Klaipėdos apskrities viršininko administracijos (toliau – ir KAVA) pateikta patikrinimo akto išvada ir pareiškėjo nurodoma žala CK 6.247 straipsnio taikymo požiūriu nesiejami priežastiniu ryšiu, o reikalavimas dėl žalos atlyginimo gali būti patenkinamas tik nustačius visumą viešosios atsakomybės sąlygų. Nenustačius priežastinio ryšio sąlygos valstybei pagal CK 6.271 straipsnį nekyla turtinė prievolė atlyginti žalą. Dėl KAVA 2004 m. birželio 17 d. pažymos apie nebaigtą statyti (rekonstruoti, kapitaliai remontuoti) statinį ir 2005 m. birželio 8 d. pažymos apie nebaigtą statyti (rekonstruoti, kapitaliai remontuoti) statinį Nr. VSI-P165 nurodė, kad minėtos pažymos išduotos vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597) 34 straipsnio 1 dalimi, kurioje buvo nustatyta, jog nebaigto statyti, rekonstruoti ar kapitališkai remontuoti statinio perleidimo kitam juridiniam ar fiziniam asmeniui sutartis gali būti notaro patvirtinta tik pateikus šio statinio statybos valstybinę priežiūrą atliekančio viešojo administravimo subjekto pažymą, kad statinys statomas, rekonstruojamas ar kapitališkai remontuojamas be esminių nukrypimų nuo statinio projekto (statinių, kuriems privalomas projekto tvirtinimas, - patvirtinto projekto). Tiek ši įstatymo nuostata, tiek pačių pažymų turinys rodo, kad išduodant šias pažymas nėra tikrinamas dokumentų, kurių pagrindu vykdoma statyba (detaliojo plano, statybos leidimo), teisėtumas. Tokio pobūdžio pažymos tik patvirtina, kad statinys yra statomas be esminių nukrypimų nuo statinio projekto ir užfiksuoja statybos būklę pažymos išdavimo metu. Atkreipė dėmesį ir į tai, kad nurodytos KAVA pažymos nebuvo ginčijamos teisme. Atsižvelgiant į nurodytus motyvus, teigė, kad nėra pagrindo konstatuoti, jog KAVA, išduodama pažymas apie nebaigtą statyti (rekonstruoti, kapitaliai remontuoti) statinį, neveikė taip, kaip pagal įstatymus privalėjo veikti, o nesant KAVA neteisėtų veiksmų atsakomybė negali kilti. Inspekcijos nuomone, KAVA sudarytos komisijos 2005 m. rugpjūčio 5 d. jachtklubo - žuvų restorano (pirmas etapas) L. Rėzos g. 1 A, Neringoje, pripažinimo tinkamu naudoti aktas Nr. 22 buvo surašytas nepažeidžiant statinių pripažinimo tinkamais naudoti tvarką reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, t. y. statinių pripažinimo tinkamais naudoti metu galiojusio Statybos techninio reglamento STR 1.11.01:2002 „Statinių pripažinimo tinkamais naudoti tvarka“, patvirtinto LR aplinkos ministro 2002 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 242 (Žin., 2002, Nr. 60-2475), 2 punkto, kuriame nustatyta, kad statinių pripažinimo tinkamais naudoti tikslas yra įvertinti, kaip jie atitinka projektus, esminius statinio reikalavimus, galimybę saugiai naudoti statinį pagal paskirtį ir gaminti žmonių sveikatai saugią produkciją, ir 16 punkto, kuriame reglamentuota, kad statinio pripažinimo tinkamu naudoti komisijos nariai (pagal kompetenciją) vizualiai patikrina statinio atitiktį statinio projektui, išnagrinėja visus statytojo pateiktus dokumentus (jų apimtį, sudėtį, juridinio formavimo reikalavimus), pagal tai nustato, ar tinkamai įvykdyti statinio projekto sprendiniai, kurie lemia statinio atitiktį esminiems reikalavimams, ir įvertina statinio tinkamumą naudoti. Pabrėžė, kad nors minėtas KAVA sudarytos komisijos statinio pripažinimo tinkamu naudoti aktas yra pripažintas negaliojančiu teismo sprendimu, nei Klaipėdos apygardos teismas, nei Lietuvos apeliacinis teismas nenurodė savarankiškų šio administracinio akto neteisėtumo pagrindų. Pastebėjo, kad nagrinėjamas KAVA sudarytos komisijos statinio pripažinimo tinkamu naudoti aktas buvo pripažintas negaliojančiu, kadangi jis buvo neteisėtai patvirtinto detaliojo plano pasekmė, o ne todėl, jog jį surašant būtų nesilaikyta teisės aktais nustatytos statinių pripažinimo tinkamais naudoti tvarkos. Kadangi teisę pareiškėjui statyti suteikta Neringos savivaldybės valdybos 2002 m. liepos 19 d. sprendimu Nr. 125, kuriuo patvirtintas detalusis planas, projektavimo sąlygų sąvadas ir statybos leidimas, todėl žala kilo būtent šių administracinių aktų, o ne statinio pripažinimo tinkamu naudoti akto pagrindu. Dėl solidariosios atsakomybės taikymo, Inspekcijos nuomone, nagrinėjamoje byloje reikėtų atskirai vertinti KAVA ir Neringos savivaldybės institucijų atliktus veiksmus, kadangi jų atliktų veiksmų pobūdis ir priežastinis ryšys su pareiškėjo nurodoma žala iš esmės skiriasi, t. y. būtent savivaldybės institucijų, o ne KAVA priimti aktai galėjo turėti esminės įtakos pareiškėjo nurodomos žalos atsiradimui. Pažymėjo, kad LAT yra suformavęs praktiką, jog tais atvejais, kai atsakovų veiksmus ir žalą siejančio priežastinio ryšio pobūdis yra skirtingas, t. y. kai vieno atsakovo veiksmai buvo tiesioginė žalos atsiradimo priežastis, o kito veiksmai tik netiesiogiai

turėjo įtakos žalai atsirasti, atsakovų atsakomybė yra dalinė (2008 m. kovo 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-59, 2007 m. lapkričio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-345/2007, 2005 m. kovo 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-156/2005). Nurodė taip pat LVAT praktiką analogiškoje byloje, kurioje buvo sprendžiama valstybės ir savivaldybės atsakomybė dėl žalos, kilusios dėl statybos ir teritorijų planavimo srityje panaikintų administracinių aktų, kurioje teismas vadovavosi anksčiau minėta LAT suformuota teisės aiškinimo ir taikymo praktika ir taikė dalinę atsakomybę (2013 m. balandžio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸²²-701/2013). Dėl pareiškėjo kaltės, Inspekcijos nuomone, nagrinėjamoje byloje net ir nustačius visas tris viešosios atsakomybės sąlygas, atlygintinos žalos dydis taip pat turėtų būti mažinamas ir dėl pareiškėjo veiksmų. Vadovaujantis CK 1.6 str. raipsniu, įstatymų nežinojimas ar netinkamas jų nuostatų suvokimas neatleidžia nuo juose numatytų sankcijų taikymo ir nepateisina įstatymų reikalavimų nevykdymo ar netinkamo jų vykdymo (LAT 2011 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-523/2011). Būdamas sąžiningas, rūpestingas ir apdairus, veikdamas kaip verslo subjektas, kuriam taikomi griežtesni veiklos standartai, statytojas, prieš įsigydamas nebaigtus statyti statinius, rengdamas statinių projektų korektūras, įgyvendindamas statytojo teises, turėjo ir galėjo domėtis specifiniu teritorijos, kurioje yra žemės sklypas L. Rėzos g. 1A. Neringoje, statusu. Statytojo pareigą žinoti apie Kuršių nerijos, kaip saugomos teritorijos režimą, suponuoja ir tai, kad Kuršių nerijos nacionalinio parko planavimo schema (generalinis planas) yra norminis teisės aktas, privalomas neapibrėžtam subjektų ratui ir buvo viešai paskelbtas teisės aktų nustatyta tvarka, t. y. viešas. Inspekcija mano, kad jeigu byloje būtų nustatyta, jog žala pareiškėjui yra padaryta ir turi būti atlyginta, iš Neringos savivaldybės ir valstybės priteistinas žalos dydis turėtų būti mažinamas atsižvelgiant į AB poilsio namai „Ažuolynas“ kaltę. AB poilsio namai „Ažuolynas“ garantavo statytojui, kad jam bus atlyginti visi nuostoliai, tiesiogiai kylantys dėl 2004 m. liepos 26 d. pirkimo-pardavimo sutartyje numatytų pardavėjo pateiktų pareiškimų ir/ar garantijų neatitikimo faktinėms aplinkybėms (minėtos pirkimo-pardavimo sutarties 17 p.). Šiuo pagrindu teigė, kad statytojas turi teisę pareikšti reikalavimus AB poilsio namai „Ažuolynas“ dėl jam kilusios žalos. Inspekcija kritiškai vertino pareiškėjo apskaičiuotą žalos dydį, nes 5 000 707 Lt nuostolių suma, kurią statytojas įvardija kaip gautiną pardavus jam priklausančią pastatą, nustatyta remiantis pareiškėjo pateikta 2008 m. balandžio 14 d. preliminarina nekilnojamojo daikto pirkimo-pardavimo sutartimi, kuri buvo sudaryta praėjus 2 metams po to, kai prokuroras kreipėsi į teismą dėl administracinių aktų panaikinimo. Atsakovo vertinimu, tai reiškia, kad statytojas, dalyvaudamas teisminiame procese atsakovu, galėjo numatyti šio teismo proceso baigtį ir, būdamas viena iš preliminariosios pirkimo-pardavimo sutarties šalių, galėjo nesažiningai daryti įtaką šioje sutartyje numatytai daikto kainai. Remiantis LAT išaiškinimais, asmuo, siekdamas negautų pajamų atlyginimo remiantis CK 6.249 straipsnio 1 dalimi, turi įrodyti jų faktą ir dydį; negautos pajamos turi būti realios, o ne tikėtinos (pvz., LAT 2011 m. rugsėjo 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-351/2011). Atkreipė dėmesį, kad BUAB „Bergstalis“ bankroto byla buvo iškelta 2011 m. gruodžio 22 d. Todėl kyla pagrįstų abejonių, ar ši įmonė po Lietuvos apeliacinio teismo 2010 m. gruodžio 6 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 2A-135/2010 priėmimo, net jeigu ji ir būtų buvusi palanki RUAB „Verslo investicijų projektų centras“, būtų finansiškai pajėgi įsigyti pastatą. Atkreipė dėmesį į tai, kad pagal preliminarą 2008 m. balandžio 14 d. pirkimo-pardavimo sutartį ir 2008 m. balandžio 14 d. paskolos sutartį UAB „Bergstalis“ suteikė 1 500 000 Lt paskolą statytojui už 10 proc. metines palūkanas. Paskola pastato įsigijimo atveju būtų įskaityta kaip dalinis mokėjimas (preliminariosios pirkimo-pardavimo sutarties 4 straipsnio 4.1 punktą). Tačiau UAB „Bergstalis“ bankrutavo, nors turėjo teisę atgauti paskolą (Inspekcija neturi informacijos, ar paskola buvo gražinta), arba palūkanas už ją (2008 m. balandžio 14 d. paskolos sutarties 3 ir 4 punktai). Todėl abejoja, kad UAB „Bergstalis“ būtų galėjęs po 2010 m. gruodžio 6 d. sumokėti pareiškėjui 3 500 707 Lt už pastatą ir prarasti teisę į 1 500 000 Lt paskolos gražinimą ar palūkanas už ją. Atsakovo nuomone, statytojas nepateikė įrodymų, kokią grynąją pelną jis būtų gavęs, jeigu būtų pardavęs pastatą, nes remiantis vien preliminarą pastato pirkimo-pardavimo sutartimi, net jeigu būtų laikoma, kad pastato pirkimo-pardavimo sandoris

tikrai būtų įvykęs, jei detalusis planas ir išvestiniai administraciniai aktai nebūtų panaikinti, neįmanoma nustatyti pareiškėjo grynojo pelno. Pažymėjo, kad statytojas taip pat nepagrindė, kodėl byloje reikia vadovautis pastato rinkos verte, buvusią 2008 m. vasario 15 d., nors pastatas buvo pripažintas tinkamu naudoti 2005 m. rugpjūčio 5 d., pareiškėjo nuosavybės teisės į pastatą Nekilnojamojo turto registre registruotos 2005 m. rugpjūčio 10 d., o jau 2006 m. liepos 10 d. buvo apribota jo disponavimo teisė. Visiems yra žinoma aplinkybė, kad būtent 2008 m. nekilnojamojo turto kainos buvo pasiekusios didžiausią lygį, todėl, Inspekcijos nuomone, nėra jokio pagrindo vadovautis tuo metu tariamai buvusią pastato vidutine rinkos verte. Dėl pareiškėjo suvestinėje lentelėje (toliau – ir Lentelė) nurodytų 4 361 925,33 Lt tariamai patirtų išlaidų pastatui sukurti ir juos tariamai pagrindžiančių dokumentų pažymėjo, kad pareiškėjas elgiasi nesąžiningai, nes į išlaidas įtraukė visas sumas, kurias tariamai patyrė statydarnas visą trijų pastatų kompleksą (jachtininkų viešbutį, unikalus Nr. 4400-0318-4060, jachtininkų viešbutį unikalus Nr. 4400-0318-4127, ir pastatą), nors šiomis išlaidomis įrodinėja tik pastato sukūrimo vertę. Remiantis pareiškėjo pateiktų pažymų apie atliktų darbų ir išlaidų vertę kopijomis, su pastato statyba susijusių darbų išlaidos sudarė tik 1 206 680,99 Lt be PVM (1 423 883,57 Lt su PVM). Inspekcija padarė išvadą, kad didžioji dalis pareiškėjo pateiktų dokumentų nepagrindžia, jog statytojas mokėjo Lentelėje nurodytas sumas, t. y. PVM sąskaitos-faktūros ir sąskaitos-faktūros neįrodo pinigų pervedimo ar sumokėjimo grynais pardavėjai, rangovui ar paslaugos teikėjui fakto. Tvirtino, kad pareiškėjas neįrodė pastato vertės ir nepagrindė jos patirtomis išlaidomis. Taip pat pažymėjo, kad, Inspekcijos nuomone, teismui nusprendus priteisti pareiškėjui žalos atlyginimą, taip pat turėtų būti įvertinta ta aplinkybė, jog pareiškėjas nuomojo pastatą ir iš to gavo pajamas, todėl, remiantis CK 6.249 straipsnio 6 dalimi, ši pareiškėjo gauta nauda turėtų būti įskaityta į nuostolius. Pažymėjo, kad, jeigu statytojas įtraukė į PVM atskaitą už pastato statybą ir įrengimą sumokėtą PVM, šios sumos buvo kompensuotos iš valstybės biudžeto. Pasisakė dėl pastato griovimo išlaidų ir pateikė pastabą, kad pateikti įrodymai patvirtina, jog buvo apklaustos tik dvi įmonės, todėl Inspekcijai kyla abejonų dėl griovimo kainos pagrįstumo. Be to, atsižvelgiant į tai, kad statytojas įsigijo iš AB poilsio namai „Ažuolynas“ pradėtą statyti pastatą, kurio baigtumas buvo 7 proc., ir pastatė likusius 93 proc., todėl šių statytojų atsakomybė dėl pastato griovimo ir jo griovimo išlaidos taip pat turėtų būti paskirstytos šiomis proporcijomis. Atkreipė dėmesį, kad 7 proc. nuo pareiškėjo nurodomos bendros griovimo sumos sudaro ne 10 000 Lt, bet 18 618,13 Lt. Inspekcijos nuomone, būtent ši suma turi būti atimama iš prašomų priteisti pastato griovimo išlaidų. Pažymėjo, kad pareiškėjas nepagrindė pastato sukūrimo išlaidų.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos atsiliepimu į pareiškėjo skundą (III t., b. l. 32–34) prašė jį atmesti kaip nepagrįstą.

Trečiasis suinteresuotas asmuo nurodė, jog LVAT 2010 m. kovo 26 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-403/2010 yra pažymėjęs, kad pripažinus, jog Neringos savivaldybės tarybos sprendimas Nr. 151 „Dėl buvusios pionierių stovyklos teritorijos Juodkrantės gyv., Neringa, detaliojo plano patvirtinimo ir pritarimo sutartims dėl infrastruktūros plėtojimo“ yra neteisėtas iš esmės, nėra pagrindo tirti, ar jo priėmimas galėjo nulemti teisėtų lūkesčių tam tikriems asmenims atsiradimą, kadangi šis sprendimas akivaizdžiai prieštarauja aukštesnės galios aktams ir negalėjo būti taikomas nuo jo priėmimo dienos, o atitinkami suinteresuoti asmenys turėjo realią galimybę tai įvertinti bei numatyti. Taip pat pažymėjo, kad, nors nukentėjusio asmens patirti nuostoliai atlyginami, remiantis visiško (adekvataus) žalos atlyginimo principu, tai nereiškia, jog teismas, nagrinėjantis bylą, priteis bet kokio dydžio žalos atlyginimą, t. y. turtinė žala turi būti tikra, konkreti, įrodyta ir kiekybiškai įvertinta (LVAT 2010 m. lapkričio 2 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-548/2010). Pažymėjo, kad viešojo administravimo subjektai turi būti nuoseklūs priimdami administracinius aktus, jog asmenys įgyja tik teisėtai suteiktas teises. Akcentavo, kad sąžiningas subjektas yra toks, kuris veikia rūpestingai ir teisingai. Pažymėjo, kad iš planavimo sąlygų turinio, detaliojo plano teritorijos raidos programos ir sprendinių tretiesiems suinteresuotiems asmenims turėjo būti žinoma, jog detaliojo plano sprendiniai neatitinka teisinio reguliavimo.

LVAT 2011 m. gruodžio 15 d. sprendime (administracinė byla Nr. A⁶²-1119/2011) pažymėjo, kad, sprendžiant priteistinos žalos dydžio klausimą, atsakomybės dydis gali būti mažinamas, atsižvelgiant į paties nukentėjusio asmens kaltę, veiksmus, kuriais jis padėjo žalai atsirasti ar jai padidėti (CK 6.248 str. 4 d., 6.253 str. 5 d., 6.282 str.). Išplėstinei teisėjų kolegijai nekilo abejonių, kad rūpestingas ūkio subjektas turėjo žinoti, jog ginčo teritorijos planavimas susijęs su saugotinos teritorijos režimu. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, asmenims, vykdančioms komercinę investicinę veiklą, kaip profesionalams, turi būti taikomi didesni atidumo, rūpestingumo, atsargumo standartai. Jei ūkio subjektas finansuoja detaliojo plano rengimą ir visiškai nesidomi inicijuota procedūra, kuri neabejotinai yra susijusi su jo investicinių lėšų panaudojimu, iki tol, kol detalusis planas yra patvirtinamas, tai jis daro savo paties riziką. Tačiau tuo pačiu išplėstinė teisėjų kolegija minėtoje byloje atkreipė dėmesį, kad minėtų rūpestingumo pareigų nustatymas negali būti aiškinamas kaip valstybei ar savivaldybei tenkančių pareigų perkėlimas privačiam ūkio subjektui. Verslo ar kitų privačių subjektų elgesys gali būti labai reikšmingas nustatant priteistiną žalos sumą ir ją mažinant. Pažymėjo, kad pareiškėjas patirtos žalos dydį absoliučia didžiaja dalimi grindžia 2008 m. balandžio 14 d. sudaryta preliminarie sutartimi (jau prasidėjus teisminiams ginčams). Toks tariamai patirtos žalos pagrindimas nelaikytinas tikra, konkrečia, įrodyta ir kiekybiškai įvertinta žala. Pareiškėjas veikė savo riziką, o asmenims, vykdančioms komercinę investicinę veiklą, kaip profesionalams, taikomi didesni atidumo, rūpestingumo, atsargumo standartai. Atmetė pareiškėjo argumentą, kad minėtoje preliminarioje sutartyje nurodyta kaina atitiko tuometės rinkos kainas, nes pridedamoje 2010 m. lapkričio 8 d. Turto vertinimo pažymoje nurodoma turto vertė ženkliai skiriasi (yra mažesnė) nei nurodoma preliminarioje sutartyje. Toks patirtos žalos pagrindimas nelaikytinas tikra, konkrečia žala, todėl pareiškėjo prašymas atmestinas kaip nepagrįstas.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas (toliau – ir Departamentas) atsiliepimu į pareiškėjo skundą (III t., b. l. 40–42) prašė žalos atlyginimo klausimą spręsti teismo nuožiūra.

Departamento nuomone, nėra priežastinio ryšio tarp Departamento veiksmų ir padarinių, kuriuos sukėlė neteisėtai savivaldybės išduoti statybas leidžiantys dokumentai, nes detalusis planas įsigaliojo ir sukėlė pareiškėjui teisinės pasekmės tik jį patvirtinus Neringos savivaldybės tarybai. Departamento priimti sprendimai ir atlikti veiksmai nebuvo ginčijami Klaipėdos apygardos teisme civilinėje byloje Nr. 2A-135/2010. Tvirtino, kad Departamentas savo veiksmais nesukūrė jokių teisinių pasekmių.

Trečiasis suinteresuotas asmuo uždaroji akcinė bendrovė „Klaipėdos projektas“ (toliau – ir UAB „Klaipėdos projektas“) atsiliepimu į pareiškėjo skundą (7 t., b. l. 63) nurodė, kad jis, kaip detaliojo plano rengėjas, visus procedūrinius veiksmus atliko vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau – ir TPI) nuostatomis, rengiant detalųjį planą, KNNP generalinio plano schema buvo vertinama kaip rekomendacinio pobūdžio dokumentas, todėl vertino, jog traktuoti detaliojo plano neatitikimą KNNP generaliniam planui, kaip viešo intereso pažeidimą, yra neteisinga.

Trečiasis suinteresuotas asmuo AB SEB bankas atsiliepimu į pareiškėjo skundą (3 t., b. l. 43–44) palaikė pareiškėjo poziciją, kad nugriovus turtą nebeliko kliūčių nustatyti žalos dydį, todėl mano, jog, atsižvelgiant į pareiškėjo nurodytas aplinkybes ir įrodymus, teismas turėtų tenkinti pareiškėjo skunde pareikštą reikalavimą atlyginti jo nurodytą patirtos žalos dydį.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija atsiliepimu į pareiškėjo skundą (III t., b. l. 46–49) prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Trečiasis suinteresuotas asmuo nurodė, kad už neteisėtai išduotas statybas atsakingas taip pat ir statytojas, todėl negali būti pripažintas sąžiningu ir privalo prisiimti neigiamų pasekmių atsiradimą, t. y. jog valstybė turėtų būti atleista nuo atsakomybės arba žalos atlyginimas turėtų būti paskirstytas proporcingai kiekvieno asmens kaltei. Mano, kad preliminarieji pirkimo-pardavimo sutartys tarp statytojo ir UAB „Bergstalis“ negali būti laikoma negautų pajamų įrodymu, nes ši sutartis buvo sudaryta jau prasidėjus teisminiam ginčui dėl statybų neteisėtumo ir dėl to statytojui prisiimant visą riziką sau, be to, sutarties šalys galėjo atsisakyti sudaryti

pagrindinę sutartį. Nurodė, kad logiška patirtą žalą skaičiuoti kaip turto netekimą, t. y. nustatyti statinio vertę prieš griovimo darbus. Jeigu būtų priimtas pareiškėjui palankus sprendimas, tokiu atveju prašė teismo sprendimo įvykdymą išdėstyti lygiomis dalimis arba atidėti trims metams nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos atsižvelgiant į tai, kad Teisingumo ministerijai skiriami asignavimai priteistai žalai atlyginti yra kelis kartus mažesni negu pareikšti reikalavimai.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Kuršių nerijos nacionalinio parko (toliau – ir KNNP) direkcija atsiliepimu į pareiškėjo skundą (IV t., b. l. 140–141) nesutiko su skunde keliamais reikalavimais. Išreiškė poziciją, kad negalima vertinti kilusios žalos dydžio dėl dalies teismo sprendimo įvykdymo. Kadangi pašalintas tik vienas iš pastatų, t. y. žuvų restoranas, unikalus Nr. 4400-0318-4150, turintis 338,08 kv. m bendro ploto, todėl mano, kad teismo sprendimas neįvykdytas. Pabrėžė, kad Juodkrantės kultūrinė vertė pasireiškia per istorinę, urbanistinę, architektūrinę prizmę. Likę nenugriauti neteisėtai stovintys pastatai savo tūriu ir aukštingumu neatitinka Juodkrantės dalies istorinių statinių, suardo Juodkrantės dalies urbanistinę struktūrą, sumažina kultūros vertybės autentiškumą, o tai kelia grėsmę KNNP steigimo tikslams. Dėl išvardintų priežasčių kyla tiesioginė žala KNNP kraštovaizdžio kompleksui ir savitos etnokultūros paveldui, kuris turi ypač svarbią visuomeninę reikšmę. Nurodė, kad susiformavusi teismų praktika byloja, kad teisingumas gali būti įvykdytas tik kai bus teisėtai, operatyviai ir veiksmingai įvykdytas teismo sprendimas. Neįvykdžius teismo sprendimo, negali būti svarstomas žalos atlyginimo klausimas dėl dalies teismo sprendimo įvykdymo.

II.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2014 m. birželio 27 d. sprendimu (VII t., b. l. 122–141) pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą.

Teismas nustatė, kad pareiškėjas UAB „Meirona“ ir UAB „Verslo investicijų projektų centras“ 2013 m. rugpjūčio 28 d. sudarė reikalavimo teisių perleidimo sutartį, pagal kurią UAB „Meirona“ iš UAB „Verslo investicijų projektų centras“ įsigijo reikalavimo teisę – pradinio kreditoriaus teisę „teismine tvarka ir/ar kitais įstatymų numatytais būdais reikalauti atlyginti neteisėtais valstybės ir savivaldybės institucijų sprendimais ir veiksmais padarytą žalą, kuri atsirado įvykdžius 2009 m. balandžio 10 d. Klaipėdos apygardos administracinio teismo sprendimo dalį – nugriauti žuvų restoraną, pastatytą L. Rėzos g. 1A, Neringoje, <...> ir apima visas žuvų restorano projektavimo, statybos ir griovimo išlaidas žuvų restorano, kaip netekto (prarasto) turto vertę, bylinėjimosi dėl žalos priteisimo išlaidas ir kitas su tuo susijusias išlaidas“. UAB „Verslo investicijų projektų centras“ 2004 m. liepos 26 d. su AB Poilsio namai „Ažuolynas“ sudarė pirkimo-pardavimo sutartį, pagal kurią UAB „Verslo investicijų projektų centras“ įsigijo statinius, esančius adresu L. Rėzos g. 1A, Neringa: prieplaukos namelį, unikalus Nr. 2398-5000-2013, turintį 117,05 kv. m bendro ploto, ir jo priklausinį: kitus statinius (inžinerinius) – kiemo statinius, unikalus Nr. 2398-5000-2024, jachtininkų viešbutį (nebaigtas statyti, baigtumas 8 proc.), unikalus Nr. 4400-0318-4060, jachtininkų viešbutį (nebaigtas statyti, baigtumas 8 proc.), unikalus Nr. 4400-0-18-4127, žuvų restoraną (nebaigtas statyti, baigtumas 7 proc.), unikalus Nr. 4400-0318-4150. UAB „Verslo investicijų projektų centras“ jachtininkų viešbutį, unikalus Nr. 4400-0318-4060, jachtininkų viešbutį, unikalus Nr. 4400-0-18-4127, žuvų restoraną, unikalus Nr. 4400-0318-4150, baigė statyti ir: 1. 2006 m. vasario 3 d. pirkimo-pardavimo sutartimi (registro Nr. K1ES-2831) bendrosios dalinės nuosavybės teisėmis pardavė Indrei Skučienei ir Juozui Skučui jachtininkų viešbutį, esantį L. Rėzos g. 1A, Neringa, unikalus Nr. 4400-0318-4060, turintį 260,28 kv. m bendro ploto, už 1 850 000 Lt; 2. 2006 m. kovo 4 d. pirkimo-pardavimo sutartimi (registro Nr. K1ES-4621) pardavė Donatui Kazlauskui ir Eglei Kazlauskienei, Salomėjai Rubinienei ir Martynui Rubinui, Romualdui Ginevičiui ir Vandai Birutei Ginevičienei bendrosios dalinės nuosavybės teisėmis jachtininkų viešbutį, esantį L. Rėzos g. 1A, Neringa, unikalus Nr. 4400-0318-4127, turintį 371,40 kv. m bendro ploto, už 2 760 000 Lt. Žuvų restorano, unikalus Nr. 4400-0318-4150, statytojas neperleido. Klaipėdos

apygardos administracinis teismas civilinėje byloje Nr. 2-377-253/2009, tenkindamas LR generalinio prokuroro ieškinį, 2009 m. balandžio 10 d. priėmė sprendimą, kuriuo pripažino negaliojančiais visus aktus, kurių pagrindu buvo sudarytos sąlygos minėtiems statiniams statyti, pripažino negaliojančiomis: 2004 m. liepos 26 d. statinių pirkimo-pardavimo sutartį, sudarytą tarp UAB „Verslo investicijų projektų centras“ ir AB poilsio namai „Ažuolynas“; 2006 m. vasario 3 d. sudarytą pirkimo-pardavimo sutartį, kuria UAB „Verslo investicijų projektų centras“ bendrosios dalinės nuosavybės teisėmis pardavė Andrei Skučienei ir Juozui Skučui jachtininkų viešbutį, esantį L. Rėzos g. 1A, Neringa, unikalus Nr. 4400-0318-4060, turintį 260,28 kv. m bendro ploto, bei taikė restituciją natūra: priteisė UAB „Verslo investicijų projektų centras“ iš Indrės Skučienės ir Juozo Skučo minėtą jachtininkų viešbutį, o iš UAB „Verslo investicijų projektų centras“ priteisė Andrei Skučienei 700 000 Lt, Juozui Skučui - 1 150 000 Lt; pripažino negaliojančia Klaipėdos miesto pirmajame notarų biure 2006 m. kovo 4 d. sudarytą pirkimo-pardavimo sutartį, kuria UAB „Verslo investicijų projektų centras“ pardavė Donatui Kazlauskui ir Eglei Kazlauskienei, Salomėjai Rubinienei ir Martynui Rubinui, Romualdui Ginevičiui ir Vandai Birutei Ginevičienei bendrosios dalinės nuosavybės teisėmis jachtininkų viešbutį, esantį L. Rėzos g. 1A, Neringa, unikalus Nr. 4400-0318-4127, turintį 371,40 kv. m bendro ploto, bei taikė restituciją natūra: priteisė UAB „Verslo investicijų projektų centras“ iš Donato Kazlausko ir Eglės Kazlauskienės, Salomėjos Rubinienės ir Martyno Rubino, Romualdo Ginevičiaus ir Vandos Birutės Ginevičienės minėtą jachtininkų viešbutį, o iš UAB „Verslo investicijų projektų centras“ priteisė Donatui Kazlauskui ir Eglei Kazlauskienei 710 000 Lt, Salomėjai Rubinienei – 510 000 Lt, Martynui Rubinui – 740 000 Lt, Romualdui Ginevičiui ir Vandai Birutei Ginevičienei – 800 000 Lt. Teismas įpareigojo statytojus AB poilsio namus „Ažuolynas“ ir UAB „Verslo investicijų projektų centras“ per 12 mėnesių nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos nugriauti šiuos L. Rėzos g. 1A, Neringa, esančius pastatus: jachtininkų viešbutį, unikalus Nr. 4400-0318-4060, turintį 260,28 kv. m bendro ploto, jachtininkų viešbutį, unikalus Nr. 4400-0318-4127, turintį 371,40 kv. m bendro ploto, žuvų restoraną, unikalus Nr. 4400-0318-4150, turintį 338,08 kv. m bendro ploto, taip pat panaikino šių statinių teisinę registraciją VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro centriniam duomenų banke. Lietuvos apeliacinis teismas 2010 m. gruodžio 6 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. 2A-135/2010 Klaipėdos apygardos teismo 2009 m. balandžio 10 d. sprendimą paliko nepakeistą. Teismas AB „Ažuolynas“ ir UAB „Verslo investicijų projektų centras“ įpareigojo šiuos statytojus nugriauti visus tris statinius, kurių unikalūs Nr. 4400-0318-4060, Nr. 4400-0318-4127 ir Nr. 4400-0318-4150. Statytojas UAB „Verslo investicijų projektų centras“ statinį, unikalus Nr. 4400-0318-4150, nugriovė. Šią aplinkybę patvirtina: 1. 2013 m. gegužės 10 d. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pažyma apie statinio nugriovimą Nr. PSN-30-130510-00006; 2. 2013 m. gegužės 15 d. Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašas, iš kurio matyti, kad minėto pastato būklė: sunaikintas, baigtumo procentas: 0 proc.; 3) 2013 m. birželio 11 d. antstolio Aleksandro Selezniovo faktinių aplinkybių konstatavimo protokolą Nr. 48, kuriame konstatuojama, kad statinio nėra. Pareiškėjas dėl neteisėtų atsakovų veiksmų teigia patyręs 4 977 800,22 Lt nuostolių, nes vykdant Klaipėdos apygardos teismo 2009 m. balandžio 10 d. sprendimą, L. Rėzos g. 1A, Neringos m., buvusį pastatą – jachtklubą, žuvų restoraną – unikalus Nr. 4400-0318-4150, turėjo nugriauti. Žalos apskaičiavimo išeities tašku nurodo 2008 m. balandžio 14 d. UAB „Verslo investicijų projektų centras“ su UAB „Bergstalis“ sudaryta preliminarą šio statinio pirkimo-pardavimo sutartį, kuria buvo susitaręs UAB „Bergstalis“ statinį parduoti ir gauti pajamas - 5 000 707 Lt. Teismas nustatė, kad 2006 m. birželio 21 d. LR generalinis prokuroras, gindamas viešąjį interesą, pareiškė ieškinį. 2008 m. balandžio 14 d. preliminarioji statinio pirkimo-pardavimo sutartis sudaryta praėjus beveik dvejim metams nuo ieškinio pareiškimo. Vilniaus apygardos administracinis teismas administracinėje byloje Nr. I-876-437/2012 pagal UAB „Verslo investicijų projektų centras“ skundą 2012 m. birželio 4 d. sprendime pasisakė, kad pareiškėjas prieš trečiuosius asmenis negali remtis jo su UAB „Bergstalis“ 2008 m. balandžio 14 d. sudaryta preliminarąja jachtklubo ir žuvų restorano pirkimo-pardavimo sutartimi, kurioje rašoma, jog

pareiškėjas susitaria parduoti turtą ir už jį gauti 5 000 707 Lt, nes sutartis nustatyta tvarka nėra įregistruota. Pagal CK 1.75 straipsnio 2 dalį, neįregistravusios sandorio šalys negali panaudoti sandorio fakto prieš trečiuosius asmenis ir įrodinėti savo teisių prieš trečiuosius asmenis remdamosi kitais įrodymais. Ši nutartis teisiškai nebuvo įregistruota, vadinasi, ja negalima grįsti žalos atsiradimo. Šis teismo sprendimas įsiteisėjęs, LVAT 2012 m. gruodžio 13 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-2960/2012 jį paliko galioti. Vadinasi, nustatant žalos dydį, teismas minėta preliminarąja sutartimi remtis negali.

2013 m. kovo 7 d. RUAB „Verslo investicijų projektų centras“ su UAB „Čiukuro resta“ sudarė sutartį, pagal kurią už žuvų restorano pastato, esančio L. Rėzos g. 1A, Neringoje, nugriovimą, sutarė 265 973, 22 Lt kainą, atsižvelgiant į lokalinę samatą. 2013 m. kovo – gegužės mėnesių UAB „Čiukuro resta“ surašė tris griovimo darbų atlikimo aktus, pateikė RUAB „Verslo investicijų projektų centras“ sąskaitas faktūras, kurias buvusi statinio savininkė apmokėjo per banką SEB padarydama pavedimus. Pareiškėjas prie nuostolių pridėjo ir 265 973, 22 Lt, statytojo apmokėtus UAB „Čiukuro resta“ už statinio griovimą. Skunde teismui nurodoma, kad atsižvelgiant į tai, jog nugriauto jachtklubo, žuvų restorano bendras plotas sudarė 338,08 kv. m, o bendras visų pagal neteisėtus administracinius aktus pastatytų statinių plotas sudarė 969,76 kv. m (260,28 kv. m + 371,40 kv. m + 338,08 kv. m), prašomai priteisti žalos daliai tenka 34,86 proc. pajamų, mažinančių pareiškėjo nuostolius, dalis arba 278 880 Lt. Be to, pažymėjo, kad prašomų priteisti nuostolių sumą mažina iš AB poilsio namai „Ažuolynas“ gautina suma - 10 000 Lt, nes teismo sprendimu AB poilsio namai „Ažuolynas“ įpareigotas nugriauti 7 proc. pastato dalį. Tokiu būdu apskaičiuoja bendrą nuostolių sumą – 4 977 800,22 Lt (5 000 707 Lt + 265 973,22 Lt – 278 880 Lt – 10 000 Lt). UAB „Ober-Haus“ atliktoje dabar jau nugriauto statinio, unikalus Nr. 4400-0318-4150, turto vertinimo ataskaitoje nurodoma, kad turto vertės nustatymo data – 2008 m. vasario 15 d., jos surašymo data – 2010 m. lapkričio 8 d. Rašoma, kad vertinamas turtas – pastatas – jachtklubas, žuvų restoranas su nuomojamo žemės sklypo 0,0417 ha dalimi iš 0,1453 ha, ir kiemo statiniai. Padaryta išvada, jog pastato – jachtklubo, žuvų restorano su nuomojamo žemės sklypo 0,0417 ha dalimi iš 0,1453 ha, ir kiemo statiniais (unikalus Nr. 4400-0318-4150) rinkos vertė yra 4 000 000 Lt. Pareiškėjas tvirtino, kad 4 000 000 Lt – tai tik pagrindinio pastato vertė, nevertinti kiemo statiniai ir neatsižvelgta į nuomojamą žemės sklypą. Toks tvirtinimas nepagrįstas, nes šioje ataskaitoje aiškiai nurodyta, kas buvo vertinama. Iš pačios aprašomosios dalies matyti, kad nustatant vertę atsižvelgta ir į žemės sklypo plotą, nurodant, jog jis yra mažas, taikytas koeficientas – 4,17. Turto vertės nustatymo pažymoje Nr. 4220 VAT_2010 RSL KLAJ grafoje „Pastabos“ nurodoma, jog kadangi žemės sklypo nuomos teisė pereina kartu su ant jos esančiais statiniais, tai vertinamam objektui priskirtino žemės sklypo nuomos teisės vertė buvo įskaičiuota į vertinamo turto vertę. Taigi konstatuota, kad, sprendžiant žalos atlyginimo klausimą, šia turto vertės ataskaita vadovautis negalima, nes ja nustatyta šiuo metu jau nugriauto pastato vertė kartu su nuomojamo žemės sklypo dalies – 0,0417 ha nuomos teise. UAB „Verslo investicijų projektų centras“ ir UAB „Čiukuras“ 2004 m. lapkričio 18 d. sudarė statybos rangos sutartį dėl jachtklubo viešbučių I, II korpusų, žuvies restorano Juodkrantėje pastatų statybos bei įrengimo. Statytojas pateikia suvestinę apie, jo tvirtinimu, statytojo faktiškai patirtas išlaidas (tiesioginius nuostolius) L. Rėzos g. 1A, Neringoje, pastatams sukurti, pateikia sąskaitas faktūras, mokėjimų pavedimus, pažymas darbų atlikimo aktus. Skunde teismui teigiama, kad bendra jo faktiškai patirtų išlaidų suma visų pastatų sukūrimui yra 4 361 925,33 Lt. Teismas pareiškėjui siūlė pateikti įrodymus, kiek kainavo dabar jau nugriauto vieno statinio sukūrimas. Tačiau tokie įrodymai pateikti nebuvo. Taigi byloje yra dokumentai, kurių pagrindu būtų galima vertinti apie statytojo turėtas išlaidas visiems trims statiniams sukurti. Iš jų neįmanoma nustatyti, kiek statytojui kainavo sukurti dabar jau nugriautą vieną statinį. UAB „Čiukuras“ pagal minėtą rangos sutartį tuo pačiu metu statė visus tris statinius, dokumentuose kiekvienas statinys atskirai neišskiriamas. Teismas konstatavo, kad pagal byloje esančius įrodymus nėra galimybės nustatyti nugriauto statinio vertės. Yra faktas, kad iš trijų statinių, kurie turėjo būti nugriauti vykdant Klaipėdos apygardos teismo 2009 m. balandžio 9 d. sprendimą, nugriautas tik vienas statinys, taigi teismo sprendimas

įvykdytas tik iš dalies. Statiniai, kurių unikalūs Nr. 4400-0318-4060, Nr. 4400-0318-4127, nenugriauti.

2005 m. gegužės 5 d. UAB „Verslo investicijų projektų centras“ ir UAB „Aduva“ sudarė žuvų restorano nuomos sutartį, pagal kurią šiuo metu jau nugriautas statinys buvo nuomojamas, 2005 m. liepos 26 d. susitarimu dėl negyvenamųjų patalpų nuomos sutarties pakeitimo minėta sutartis buvo keičiama, o 2006 m. gegužės 5 d. sudarytas susitarimas dėl sutarties nutraukimo nuo 2006 m. birželio 9 d. 2007 m. balandžio 20 d. tarp UAB „Verslo investicijų projektų centras“ ir UAB „Bergstalis“ sudaryta statinio nuomos sutartis, 2007 m. gegužės 15 d. papildomas susitarimas prie minėtos sutarties.

Teismas konstatavo, kad LVAT 2011 m. gruodžio 15 d. priimtame sprendime administracinėje byloje Nr. A⁶²-1119/2011 pasisakė, jog „Sprendžiant priteistino žalos dydžio klausimą, <...> pastebėtina, kad atsakomybės dydis gali būti mažinamas, atsižvelgiant į paties nukentėjusiojo asmens kaltę, veiksmus, kuriais jis padėjo žalai atsirasti ar jai padidėti (CK 6.248 str. 4 d., 6.253 str. 5 d., 6.282 str.)“. Pagal CK 6.249 straipsnio 6 dalį, kai dėl to paties veiksmo atsirado ir žala, ir nauda nukentėjusiam asmeniui, tai gauta nauda, nepažeidžiant protingumo, sąžiningumo ir teisingumo kriterijų gali būti įskaitoma į nuostolius. Teismas, nustatydamas žalos dydį, turėtų vertinti ir statytojo kaltę, jo iš sukurto daikto turėtas pajamas. Tačiau byloje nėra galimybės nustatyti dabar jau nugriauto statinio vertę pagal minėtą preliminarą statinio pirkimo-pardavimo sutartį, nes joje nurodyta kaina negali būti pagrindu, taip pat jo vertės negalima nustatyti pagal byloje esančią turto vertinimo ataskaitą, nes statinio vertė nustatyta atsižvelgiant ir į žemės sklypo nuomos teisę, nesant galimybės nustatyti, kiek statytojui kainavo daiktą sukurti, nes buvo statomi trys statiniai vienu metu, o dokumentai pateikti dėl visų trijų statinių statybos, nevedant apskaitos nugriautam statiniui, nėra galimybės apskaičiuoti padarytą žalą, kol dar likę nenugriauti du statiniai. Vertintina, kad žalos dydis galės būti apskaičiuotas tik nugriovus likusius du statinius. Tokia teismo išvada nėra nauja. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2012 m. birželio 4 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. I-876-437/2012 RUAB „Verslo investicijų projektų centras“ skundą atmetė (administracinė byla Nr. I-876-437/2012) konstatuodamas, kad statiniai, kuriuos įpareigojo nugriauti Klaipėdos apygardos teismas 2009 m. balandžio 10 d. sprendimu, buvo pastatyti esant tiek Neringos savivaldybės kaltei, tiek Klaipėdos apskrities viršininko administracijos kaltei, nes jų abiejų priimti ir minėtu teismo sprendimu panaikinti aktai, konstatavus jų neteisėtumą, sudarė prielaidas statyboms vykdyti, jų priimtų aktų pagrindu atsirado statiniai, kurie vykdant teismo sprendimą turės būti nugriauti. Teismas šiame sprendime taip pat pasisakė, kad pareiškėjas, nugriovęs statinius, patirs žalą (CK 6.249 str.), kurią privalės atlyginti kalti asmenys (CK 6.271 str.). Tačiau kol teismo sprendimas neįvykdytas ir statiniai nenugriauti, nėra pagrindo konstatuoti žalos buvimo ir priteisti žalos atlyginimą. Be to, tik nugriovus statinius bus aišku, kokią žalą patyrė pareiškėjas dėl neteisėtų institucijų veiksmų. LVAT 2012 m. gruodžio 13 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-2960/2012 pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą, konstatuodamas, kad „pagrįstai pripažinta, jog valstybės valdžios institucijų neteisėtais aktais pareiškėjui buvo padaryta žala, tačiau jos įvertinimas atidėtas iki Klaipėdos apygardos teismo 2009 m. balandžio 10 d. sprendimo įvykdymo, kad paaiškėtų būtinas civilinės atsakomybės elementas – žala“. Atsižvelgiant į minėtas teismo išvadas, spręsti vien dėl žalos, susijusios su statinio nugriovimu, atlyginimo, būtų nepagrįsta. Į šias teismo išvadas atsižvelgdamas, dėl kitų skundo argumentų teismas nepasisakė. Atmetant pareiškėjo reikalavimą dėl žalos atlyginimo, kaip išvestinis atmetamas ir reikalavimas dėl palūkanų priteisimo.

III.

Pareiškėjas apeliaciniu skundu (VII t., b. l. 149–155) prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2014 m. birželio 27 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą, kuriuo pareiškėjo skundą patenkinti; priteisti lygiomis dalimis iš atsakovų pareiškėjo patirtas

bylinėjimosi išlaidas, įskaitant 423,50 Lt išlaidas antstoliui A. Seleznievui. Apeliacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

1. Pirmosios instancijos teismo sprendime pagrindu atmesti reikalavimą dėl žalos atlyginimo nurodoma aplinkybė, kad 2009 m. balandžio 10 d. teismo sprendimas buvo įvykdytas ne visa apimtimi, o tik iš dalies – iš 3 teismo įpareigotų nugriauti pastatų nugriautas tik 1. Pirmiausia akcentuotina, kad ginčo statinys - L. Rėzos g. 1A, Neringoje, esantis pastatas – jachtklubas, žuvų restoranas buvo faktiškai nugriautas ir šiuo metu neegzistuoja. Tai patvirtina kartu su pareiškimu teismui pateikti įrodymai. Antra, nėra jokio pagrindo Vilniaus apygardos administracinio teismo 2012 m. birželio 4 d. sprendimo formuluotėje daugiskaita naudojimą sąvoką „nugriauti statinius“ aiškinti kaip būtinybę nugriauti visus teismo sprendime nurodytus statinius, norint reikšti reikalavimą dėl neteisėtais administraciniais aktais padarytos žalos atlyginimo. Minėtame sprendime naudojama daugiskaita, nes Klaipėdos apygardos teismo 2009 m. balandžio 10 d. sprendimu nustatytas įpareigojimas nugriauti kelis statinius, tačiau nėra įpareigojimo nugriauti statinius vienu metu ar visus kartu. Akcentuotina, kad įgyvendinant neteisėtais pripažintus administracinius teisės aktus buvo sukurti trys savarankiški nekilnojamojo turto objektai, Nekilnojamojo turto registre įregistruoti kaip atskiri ir savarankiški nekilnojamieji daiktai. Jų net teisinės registracijos pagrindas ir momentas skiriasi. Todėl nėra jokio pagrindo teigti, kad visus šiuos objektus turi ištikti toks pat teisinis likimas ir tai būtina turi įvykti vienu metu. Kiekvieno iš šių statinių teisinio statuso skirtingumą patvirtina faktas, kad teismo sprendimo priėmimo ir įsiteisėjimo metu kiekvienas iš šių statinių priklausė skirtingiems savininkams. UAB „Verslo investicijų projektų centras“ turėjo galimybę įgyvendinti teismo sprendimą (pašalinti statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą pastarusius) tik jam nuosavybės teise priklausančio pastato atžvilgiu. 2011 m. rugsėjo 6 d. raštu Nr. (4.16)V15-2155 (pateiktas į administracinę bylą Nr. I-876-437/2012) Neringos savivaldybės administracija informavo UAB „Verslo investicijų projektų centras“, kad, norint gauti pritarimą griovimo darbų aprašui, savivaldybei turi būti pateikti visų griaunamų pastatų savininkų įgaliojimai. Pastarieji tokius įgaliojimus išduoti atsisakė dar 2011 m. rudenį (atsisakymai pateikti į administracinę bylą Nr. I-876-437/2012).

2. UAB „Verslo investicijų projektų centras“, negalėdamas geruoju (susitarimo su kitų pastatų savininkais būdu) įvykdyti Klaipėdos apygardos teismo 2009 m. balandžio 10 d. sprendimą visa apimtimi, o išieškotojui šioje byloje Inspekcijai daugiau nei metus laiko nesiimant jokių priverstinio šio teismo sprendimo vykdymo veiksmų, kreipėsi į Klaipėdos apygardos teismą su prašymu išduoti vykdomąjį raštą dėl teismo sprendimo dalies – įpareigojimo nugriauti ginčo statinius. Tačiau teismas 2013 m. kovo 26 d. nutartimi tokį prašymą atmetė, nurodydamas, kad toks vykdomasis raštas gali būti išduodamas ir teismo sprendimas priverstinai vykdomas tik išieškotojo (Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos) iniciatyva. Teismas turėjo pagal pateiktus ar savo iniciatyva į bylą surinktus įrodymus išspręsti žalą, patirtą, nugriovus pastatą-jachtklubą, žuvų restoraną, atlyginimo klausimą iš esmės.

3. Pirmosios instancijos teismas skundžiamame sprendime nurodė, kad į bylą pateikta 2008 m. balandžio 14 d. tarp UAB „Verslo investicijų projektų centras“ su UAB „Bergstalis“ sudaryta preliminarinė daikto pirkimo-pardavimo sutartis negali būti laikoma tinkamu ir pakankamu įrodymu žalą dydžiui pagrįsti, kadangi ši sutartis nebuvo teisiškai įregistruota. Be to, preliminarinė sutartis sudaryta jau galiojant civilinėje byloje taikytoms laikinosioms apsaugos priemonėms. Tokie pirmosios instancijos teismo argumentai yra akivaizdžiai nepagrįsti. Akcentuotina, kad pareiškėjas šį įrodymą į bylą pateikė ne ginčo objekto (pastato - jachtklubo, žuvų restorano) perleidimo kito asmens nuosavybės faktui įrodyti, o kaip įrodymą apie sutartį sudariusių šalių susitartą turto pardavimo kainą ir rinkos vertę. Šia sutartimi pardavėjas sutiko parduoti, o pirkėjas sutiko pirkti aptariamą turtą už sutartyje nurodytą 5 000 707 Lt kainą. Aplinkybė, kad tuo metu, kai preliminarinės sutarties šalys išreiškė tokią valią, galiojo laikinosios apsaugos priemonės, tik patvirtina, jog ginčo objekto vertė buvo tokia, jog pirkėjas sutiko įsipareigoti nupirkti ir laukti teisinės galimybės įsigyti jį dominantį objektą, net ir nesant visai

aiškiai teisinei situacijai, ar toks sandoris ateityje apskritai galės būti įgyvendintas. Šios aplinkybės ne paneigia sudarytos sutarties teisinę galią, o patvirtina, kad ginčo objekto rinkos vertė galbūt būtų buvusi dar didesnė, jei nebūtų pradėtas teisminis procesas. Papildomai akcentuotina, kad teisės aktai (CK 1.75) nenustato reikalavimo imperatyviai registruoti preliminarias sutartis, net jei jos sudaromos dėl nekilnojamojo daikto perleidimo sandorio ateityje. Nagrinėjama preliminarია sutartimi nebuvo perduotos ar apribotos daiktinės teisės į turta, o tik buvo susitarta dėl pirkimo-pardavimo sutarties sudarymo ateityje. Kaip minėta, pareiškėjas preliminarია sutartimi įrodinėjo ne įgytas ar perleistas daiktines teises į nekilnojamąjį turta, o tik šalių valią dėl tokio turto kainos (faktinės rinkos vertės) sutarties sudarymo metu. Aptariamų sutarties sudarymo ir vykdomo faktą patvirtina į bylą taip pat pateikta preliminarios sutarties pagrindu 2008 m. balandžio 14 d. sudaryta paskolos sutartis ir mokėjimus pagal ją patvirtinantys sąskaitos išrašai bei kasos pajamų orderiai. Todėl nėra pagrindo abejoti šios sutarties sudarymo tikrumu.

4. Į bylą buvo pateikta nepriklausomo turto vertintojo UAB „Ober-haus“ parengta Turto vertinimo ataskaita, kurioje nurodyta, kad turto rinkos vertė 2008 m. vasario 15 d. buvo 4 000 000 Lt. Pareiškėjo nuomone, šis įrodymas neginčytinai ir objektyviai patvirtina ginčo objekto rinkos vertę nurodytai datai, tai yra datai, kuomet UAB „Verslo investicijų projektų centras“ priėmė sprendimą parduoti ginčo objektą ir gautas lėšas investuoti į kitus projektus. Ataskaitoje nurodyta vertė iš esmės atitinka šalių valią, išreikštą 2008 m. balandžio 14 d. preliminarioje sutartyje, nes turto vertinimo praktikoje 15-20 proc. skirtumas tarp faktinio sandorio kainos ir ataskaitoje nustatytos rinkos vertės laikomas leistina paklaida. Į bylą nebuvo pateikta jokių leistinumo kriterijus atitinkančių (LR turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo reikalavimus atitinkančių) įrodymų, kvestionuojančių nepriklausomo turto vertintojo nurodytą rinkos vertę. Akivaizdu, kad turto rinkos vertė turi būti nustatoma atsižvelgiant į visą vertinamo objekto sukuriamą naudą, įskaitant ir tas teises, kurias suteikia jau pats turto turėjimo nuosavybės teise faktas. Vadovaujantis LR žemės įstatymo 9 straipsniu, valstybinė žemė ne aukciono būdu išnuomojama jei ji užstatyta fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiais ar jų nuomojamais statiniais. Faktą, kad valstybinės žemės sklypo, ant kurio stovi atsakovo pastatai, nuomos teisė sukuria tam tikrą vertę, tiesiogiai susijusią su pačiu turto, patvirtina ir teismų praktika (pavyzdžiui, Lietuvos apeliacinio teismo 2012 m. rugsėjo 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2-1418/2012). Dėl nurodytų priežasčių akivaizdu, kad UAB „Verslo investicijų projektų centras“, nuosavybės teise valdydamas pastatą - jachtklubą, žuvų restoraną, kartu turi teisę ir į valstybinės žemės nuomą (jos sukuriamą vertę). Tuo tarpu po ginčo statinio nugriovimo UAB „Verslo investicijų projektų centras“ prarado įstatymo suteiktą teisę ne aukciono tvarka nuomoti atitinkamą valstybinės žemės sklypo dalį, kadangi prarado nuosavybės teisę į ant valstybinės žemės sklypo esantį pastatą (nugriovus patį pastatą).

5. Pasisakant dėl turto vertinimo ataskaitoje nurodytų kiemo statinių – kiemo aikštelės, taip pat akivaizdu, kad tiek savo paskirtimi, tiek panaudojimo galimybėmis šie statiniai yra skirti aptarnauti pastatui. Akivaizdu, kad jie gali padidinti pastato vertę (sudaro galimybes privažiuoti prie pastato, statyti automobilius ir pan.), tačiau nugriovus pastatą nebeturi jokių panaudojimo galimybių ir vertės. Dėl nurodytų priežasčių į bylą pateikta nepriklausomo turto vertintojo parengta turto vertės nustatymo ataskaita atitinka visus teisės aktų reikalavimus.

6. Į bylą buvo pateikti pirminiai buhalterinės apskaitos dokumentai 4 361 925,33 Lt sumai, pagrindžiantys UAB „Verslo investicijų projektų centras“ faktiškai objekto, esančio L. Rėzos 1A, Neringa, sukūrimui patirtas išlaidas (tiesioginius nuostolius). Akivaizdu, kad nurodyti dokumentai neatspindi visų objekto sukūrimo sąnaudų, nes teismui buvo teikiami tik tie dokumentai, kuriuose tiesioginė panaudojimo paskirtis nurodyta būtent šiam objektui. Šios dokumentais pagrįstos išlaidos neapima bendrų administracinių ir įmonės veiklos sąnaudų, darbo užmokesčio įmonės darbuotojams, akcininkų įnašų (ne materialių) į projekto įgyvendinimą ir pan. Dažnai praktikoje tiesioginės išlaidos objekto statybos darbams atlikti sudaro vos pusę bendrų tokio objekto sukūrimo išlaidų (papildomai pridėtinės, administracinės ir pan. išlaidos). Tačiau šie dokumentai neginčytinai patvirtina, kad aptariamų projektas iš tiesų buvo

įgyvendintas, į jį faktiškai 2004-2005 metais buvo investuota 5 mln. Lt ir didesnė piniginė suma, ir iki šiol šių išlaidų, patirtų, įgyvendinant neteisėtus administracinius aktus, atlyginimo klausimas nėra išspręstas.

7. Pirmosios instancijos teismas skundžiamame sprendime nepagrįstai atsisakė vadovautis ir vertinti pateiktus įrodymus, nurodydamas, kad pateikti įrodymai apie visų trijų statinių sukūrimą, neišskiriant ginčo statinio, todėl nėra galimybės nustatyti būtent ginčo statinio sukūrimui patirtų išlaidų dydžio. Pirmiausia, negali būti reikalaujama iš pareiškėjo pateikti teismui būtent tokios formos ir tokio turinio dokumentus, kokie teismui būtų tinkami. Statant ginčo pastatą nebuvo galvojama apie ateityje atsirasiančią būtinybę reikšti reikalavimą valstybei dėl šių išlaidų atlyginimo. Todėl veikla buvo vykdoma ir dokumentai buvo rengiami atsižvelgiant į normalią verslo praktiką (o ne bylų nagrinėjimo administraciniame procese praktiką). Todėl vien tai, kad ginčo objektas buvo pastatytas vienu metu su kitais dviem pastatais, nepaneigia pareiškėjo teisės į patirtos žalos atlyginimą. Antra, negalima sutikti su teiginiu, kad iš pateiktų dokumentų nebuvo galimybės nustatyti išlaidų, patirtų ginčo objekto sukūrimui, sumos. Atsakovo atstovas Inspekcija 2014 m. kovo 7 d. paaiškinimuose įvertino ir nurodė sumas, patirtas vien ginčo objekto UAB „Čiukuras“ statybos darbų atlikimui. Kitos (projektavimo, energetinių resursų įvadų įrengimo ir pan.) išlaidos galėtų būti paskirstytos tarp atskirų pastatų pagal pastatų bendro ploto rodiklius ar kitą teismo ar suinteresuotų asmenų pasirinktą metodiką. Todėl akivaizdu, kad proceso dalyviai iš pateiktų dokumentų ne tik vertino ir suprato dokumentuose užfiksuotą situaciją ginčo klausimu, bet ir nurodė ją teismui.

8. Skundžiamame pirmosios instancijos teismo sprendime nurodoma, kad UAB „Verslo investicijų projektų centras“ nuo 2005 m. gegužės 5 d. iki 2006 m. birželio 9 d. buvo sudaręs ginčo objekto nuomos sutartį su UAB „Aduva“, o nuo 2007 m. balandžio 20 d. – su UAB „Bergstalis“. Skundžiamame sprendime iš esmės nepasisakyta, kokią reikšmę ginčo sprendimui gali turėti šios teismo nurodytos aplinkybės. Tačiau ginčo objekto nuomos faktas negali turėti jokios įtakos pareiškėjo teisei į žalos atlyginimą. Akcentuotina, kad pareiškėjas prašo priteisti žalos atlyginimą kaip prarasto turto vertę. Šio turto vertę ir jo sumažėjimą akivaizdžiai patvirtina į bylą pateikti įrodymai. Įmonės iš nuomos gaunamos pajamos negali būti siejamos ar tapatinamos su patirtos žalos atlyginimu.

Atsakovas Neringos savivaldybė, atstovaujama Neringos savivaldybės tarybos ir Neringos savivaldybės administracijos, atsiliepimu į apeliacinį skundą (VIII t., b. l. 18–24) prašo pareiškėjo apeliacinį skundą atmesti ir palikti galioti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2014 m. birželio 27 d. sprendimą.

Atsakovas nurodo, kad preliminarį sutartį nesukuria jokių mokėjimo prievolių ar pareigų perleisti daikto nuosavybės teisę. Pareiškėjo reikalavimas atlyginti jam nuostolius remiantis preliminarioje sutartyje nurodyta pastato kaina iš esmės reiškia, kad jis reikalauja jam atlyginti negautas pajamas, nes tokias (5 000 707 Lt) jis neva būtų garantuotai gavęs iš UAB „Bergstalis“. Toks reikalavimas negali būti tenkinamas šioje byloje. Žala, kuria yra prašoma atlyginti dėl valdžios institucijų veiksmų, turi būti konkreti, įrodyta ir įvertinta (pvz., LVAT 2013 m. birželio 25 d. sprendimas byloje Nr. A⁴⁴⁴-1283/2013). Pareiškėjas savo patirtą žalą iš esmės grindžia prielaidomis. Preliminari sutartis yra organizacinio pobūdžio ir jos, kaip garantijos, užtikrinančios pagrindinio sandorio sudarymą, vertinti negalima. Pareiškėjo pateikta preliminarioji sutartis iš esmės atspindi tik hipotetines pareiškėjo negautas pajamas. Be to, preliminarį sutartį nebuvo registruota Nekilnojamojo turto registre. Preliminari sutartis ir joje nurodyta kaina negali būti laikoma įrodymu pastato vertei ar pareiškėjui žalos dydžiui nustatyti. Pareiškėjas turi aiškiai, konkrečiai ir realiai įrodyti, kokią jis žalą patyrė dėl neteisėtų valdžios, institucijos veiksmų. Šios bylos atveju pareiškėjas pateikia jam pačius palankiausius turto vertinimus ir teigia, kad jo žala (mažiausiai 4 000 000 Lt) atsirado 2008 metais, nepaisant to, kad dar penkerius metus jis iš tos „žalos“ (pastato) gavo realias pajamas. Tokio pobūdžio bylose, sprendžiant turtinės žalos dydžio nustatymo klausimą, realiausias ir patikimiausias kriterijus, kuriuo vadovaujasi ir teismų praktikoje, yra žalos dydžio nustatymą siejant su nukentėjusiojo patirtais realiais nuostoliais (išlaidomis), susijusiais su prarasto turto sukūrimu. Tokiu atveju taip

pat turi būti atsižvelgiama į paties nukentėjusiojo veiksmus (neveikimą), verslo rizikos prisiėmimą, apdairumo bei atidumo kriterijus ir patirtį nekilnojamojo turto (ar kitoje atitinkamoje) srityje. Asmuo negali pelnytis iš to, kad neteisėtai pastatytas objektas, kurio nuosavybės teisės jis niekada negalėjo įgyti, formaliai buvo įvertintas kaip nekilnojamojo turto objektas ir jam buvo priskirta tam tikra vertė. Pareiškėjas, siekdamas įrodyti savo patirtą žalą, privalo pateikti teisingus, tikslius ir aiškius duomenis, pagrįstus priimtinais dokumentais, kada ir kokio dydžio žala buvo patirta. Atsakovams negali būti nustatyta pareiga išanalizuoti pareiškėjo pateiktų dokumentų trūkumus ir atrinkti, kokias pareiškėjas patyrė išlaidas pastato sukūrimui, kad apskaičiuoti išlaidų mastą. Pareiškėjui pačiam nepateikus išsamių ir aiškių duomenų apie pastato sukūrimui patirtas išlaidas, jis veikė savo valia ir prisiėmė galimas žalos dydžio neįrodymo teisinės pasekmes. Pareiškėjas, būdamas sąžiningu ir apdairiu verslininku, turėjo elgtis taip, kad pastato griovimo darbų kaina būtų protinga ir adekvati rinkos kainoms, o ne ženkliai didesnė. Atsakovų nuomone, pareiškėjas veikė itin neapdairiai ir neatsakingai griaudamas pastatą ir, kaip teigia pareiškėjas, visas statybinės šiukšles kartu su visa buvusią įrangą išveždamas į sąvartyną. Todėl į tai privalo būti atsižvelgta vertinant pareiškėjo žalos dydį, kadangi dėl paties pareiškėjo kaltės ir veiksmų jis patyrė daugiau išlaidų negu būtų patyręs, jeigu būtų elgęsis atsakingai ir apdairiai bei pasirinkęs pigesnę rangovą, ir išsaugojęs ar pardavęs buvusią restorano įrangą. Negalima sutikti su pareiškėju, kad jo patirtos žalos pinigine išraiška turi atitikti pastato vertę. Priešingai, patirtos žalos pinigine išraiška galima susieti tik su pareiškėjo patirtų išlaidų pastato sukūrimui suma. Iš tokių išlaidų sumos turi būti išskaitomos ir visos pajamos, kurias pareiškėjas gavo per visą laikotarpį, kol naudojosi neteisėtai pastatytu pastatu.

Atsakovas Inspekcija atsiliepimu į apeliacinį skundą (VIII t., b. l. 13–15) prašo apeliacinį skundą atmesti.

Inspekcija nurodo, kad teismų praktikoje aiškiai laikomasi pozicijos, jog asmens netiesioginiai nuostoliai (negautos pajamos) turi būti pagrįsti realiomis, įrodytomis, neišvengiamomis, o ne tikėtinomis, hipotetinėmis pajamomis (pvz., LVAT 2014 m. birželio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-1704/2014). Iš byloje esančių įrodymų negalima nustatyti pareiškėjo patirtą žalą.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija atsiliepimu į apeliacinį skundą (VIII t., b. l. 1–4) prašo UAB „Mėirona“ apeliacinį skundą atmesti, o Vilniaus apygardos administracinio teismo 2014 m. birželio 27 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Trečiasis suinteresuotas asmuo nurodo, kad pirmosios instancijos teismas iš esmės tinkamai įvertinoje byloje esančius įrodymus dėl žalos atlyginimo. Teismas, atmesdamas ieškinį, nesprendė dėl atsakovų ir kitų proceso dalyvių procesiniuose dokumentuose nurodytų argumentų: atleidimo nuo atsakomybės dėl žalą patyrusio asmens kaltės, priteistinos žalos mažinimo gautu nuomos mokesčio dydžiu, teismo sprendimo vykdymo atidėjimo ir t. t. Jeigu apeliacinis skundas būtų patenkintas, teismas turėtų pasisakyti ir dėl šių argumentų, tačiau tokiu būdu būtų apribota su skundu nesutinkančių asmenų teisė į apeliaciją, nes skusti nepalankaus teismo sprendimo nebebūtų galima. Dėl šios priežasties mano, kad, jeigu LVAT vis dėl to nuspręstų panaikinti skundžiamą sprendimą, vienintelis teisingas sprendimas būtų perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, bet ne priimti naują sprendimą.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas atsiliepimu į apeliacinį skundą (VIII t., b. l. 6–8) prašo atmesti apeliacinį skundą kaip nepagrįstą, o Vilniaus apygardos administracinio teismo 2014 m. birželio 27 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Trečiasis suinteresuotas asmuo nurodo, kad Klaipėdos apygardos teismo 2009 m. balandžio 10 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. 2-377-253/2009 yra įvykdytas tik iš dalies t. y. statiniai, kurių unikalūs Nr. 4400-0318-4060 ir Nr. 4400-0318-4127, nenugriauti, todėl nesant būtino civilinės atsakomybės elemento – žalos, skundo tenkinimas būtų nepagrįstas.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos atsiliepimu į apeliacinį skundą (VIII t., b. l. 9–12) prašo pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikinti ir bylą perduoti nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui.

Trečiasis suinteresuotas asmuo nurodo, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas konstitucinės justicijos byloje 2001 m. sausio 31 d. yra konstatavęs, jog neteisėtų statybų ir jų pasekmių klausimai yra spęsti ir Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijoje — byloje *Hamer prieš Belgiją* konstatuota, kad net ir neteisėtai pastatytas statinys laikytinas statytojo nuosavybe, todėl saugomas ir ginamas pagal nuosavybės neliečiamumo principą (2007 m. lapkričio 27 d. sprendimas byloje *Hamer prieš Belgiją*, 21861/03). Minėtoje konstitucinės justicijos byloje taip pat konstatuota, jog įstatymu nustatant atsakomybę, taip pat jos įgyvendinimą, turi būti išlaikoma teisinga visuomenės ir asmens interesų pusiausvyra, kad būtų išvengta nepagrįsto asmens teisių ribojimo. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, mano, kad pirmosios instancijos teismo 2014 m. birželio 27 d. sprendimas turėtų būti naikinamas ir byla perduota nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui, tuo pačiu vertinant iš naujo aplinkybes dėl likusių statinių įteisinimo galimybes, išnykus jų neteisėtumo pagrindui.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

Administracinės bylos nagrinėjimo dalykas – žalos atlyginimas bei procesinių palūkanų priteisimas.

Bylos faktinės aplinkybės išsamiai aptartos kitose šio teisės akto dalyse, todėl nebeatkartotinos.

Dėl teisinio reguliavimo, taikytino ginčo santykiams, taip pat buvo pasisakyta pirmiau. Ir iš esmės pastarasis (teisinis reguliavimas) pirmosios instancijos teismo taikytas teisingai, t. y., nagrinėjant žalos atlyginimo klausimą iš valstybės ir savivaldybės, pagrįstai vadovautasi CK 6.271 straipsniu.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra pažymėjęs, kad turtinės (kaip ir neturtinės) žalos, padarytos neteisėtais valstybės ar savivaldybės institucijų veiksmais, atlyginimo imperatyvas kyla iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 2 dalies, įtvirtinančios, kad asmeniui padarytos materialinės ir moralinės (neturtinės) žalos atlyginimą nustato įstatymas. Valdžios institucijų neteisėtais veiksmais padarytos žalos atlyginimas reglamentuojamas CK 6.271 straipsnyje. Šiame straipsnyje numatyta valstybės atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valstybės valdžios institucijų neteisėtų aktų, ir savivaldybės atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl savivaldybės valdžios institucijų neteisėtų aktų, nepaisant konkretaus valstybės tarnautojo ar kito valstybės valdžios institucijos darbuotojo ar savivaldybės darbuotojo kaltės (CK 6.271 str. 1 d.).

Valdžios institucija – tai bet koks viešosios teisės subjektas, taip pat privatus asmuo, atliekantis valdžios funkcijas (CK 6.271 str. 2 d.), todėl valstybės ir savivaldybės atsakomybė pagal šį straipsnį atsiranda ir dėl valstybinių ar savivaldybių viešojo administravimo subjektų atliekant viešojo administravimo funkcijas neteisėtais veiksmais padarytos žalos. Nors CK 6.271 straipsnyje įtvirtinta speciali viešosios atsakomybės sistema, skirta atlyginti žalai, kurią asmuo patyrė būdamas administracinių teisinių santykių subjektu, ir nors ginčus, kylančius dėl žalos, padarytos viešojo administravimo srityje, pagal šį straipsnį sprendžia specializuoti administraciniai teismai, santykiai, susiję su tokios žalos atlyginimu, yra civiliniai teisiniai, o ne administraciniai teisiniai santykiai. Dėl to šiuo atveju svarbu atsižvelgti ir į bendrąsias civilinę atsakomybę reglamentuojančias teisės normas (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. gruodžio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1485/2009).

CK 6.263 straipsnio 1 dalyje nustatyta kiekvieno asmens (taip pat ir valstybės bei savivaldybės valdžios institucijų) pareiga laikytis tokių elgesio taisyklių, kad savo veiksmais (veikimu, neveikimu) nepadarytų kitam asmeniui žalos. Šios pareigos nevykdymas užtraukia civilinę atsakomybę, o padaryta turtinė žala (taip pat ir neturtinė žala) turi būti visiškai atlyginama atsakingo asmens. CK 6.271 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad valstybės ir savivaldybės atsakomybė atsiranda, jeigu valdžios institucijų darbuotojai neveikė taip, kaip pagal įstatymus šios institucijos ar jų darbuotojai privalėjo veikti. Kad reikalavimas dėl žalos atlyginimo būtų pripažintas pagrįstu, turi būti nustatytos visos civilinės atsakomybės sąlygos: 1) neteisėti veiksmai (CK 6.246 str.); 2) priežastinis ryšys tarp neteisėtų veiksmų ir žalos (CK 6.247 str.); 3) teisės pažeidėjo kaltė (CK 6.248 str.); 4) teisės pažeidimu padaryta žala (CK 6.249 str.). Kita vertus, valstybės ir savivaldybės pareiga atlyginti žalą (viešoji atsakomybė) pagal CK 6.271 straipsnio nuostatas atsiranda dėl valstybės ir savivaldybės valdžios institucijų neteisėtų aktų nepriklausomai nuo konkretaus valstybės tarnautojo ar kito valstybės valdžios institucijos darbuotojo kaltės. Taigi CK 6.271 straipsnyje numatyta viešoji atsakomybė atsiranda esant trimis sąlygoms: neteisėtiems veiksams ar neveikimui, žalai ir priežastiniam ryšiui tarp neteisėtų veiksmų (neveikimo) ir žalos. Nenustačius bent vienos iš nurodytų trijų viešosios atsakomybės sąlygų, valstybei ar savivaldybei pagal CK 6.271 straipsnį neatsiranda prievolė atlyginti turtinę ar neturtinę žalą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. rugsėjo 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵-665/2005, 2010 m. lapkričio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1355/2010).

Tikrinamoje administracinėje byloje nekyla jokių teisinių abejonių dėl visų trijų viešosios atsakomybės sąlygų buvimo.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2012 m. gruodžio 13 d. nutartyje (administracinė byla Nr. A²⁶¹-2960/2012), byloje pagal pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės „Verslo investicijų projektų centras“ (dabar pareiškėjas UAB „Meirona“ (RUAB „Verslo investicijų projektų centras“ teisių perėmėjas pagal 2013 m. rugpjūčio 28 d. reikalavimų perleidimo sutartį) apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2012 m. birželio 4 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės „Verslo investicijų projektų centras“ skundą atsakovams Lietuvos valstybei, atstovaujamai Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos, Neringos savivaldybei, atstovaujamai Neringos savivaldybės tarybos ir Neringos savivaldybės administracijos, tretiesiems suinteresuotiems asmenims Kuršių Nerijos nacionalinio parko direkcijai, Kultūros paveldo departamentui prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentui, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, akcinei bendrovei poilsio namams „Ažuolynas“, akcinei bendrovei SEB bankui, Indrei Skučienei, Juozui Skučui, Donatui Kazlauskui, Eglei Kazlauskienei, Romualdai Ginevičiui, Valdai Birutei Ginevičienei, Salomėjai Rubinienei, Martynui Rubiniui, Edgarui Sutkui, akcinei bendrovei „Swedbank“ bankui, akcinei bendrovei Danske banko Lietuvos filialui, uždarajai akcinei bendrovei „Klaipėdos projektai“, Klaipėdos miesto 1 notarų biuro notarui Edgarui Sutkui dėl turtinės žalos atlyginimo priteisimo nurodė, kad „<...> pirmosios instancijos teismas nustatė ir pripažino du žalos atlyginimo elementus, t. y. priešingą teisei veiką ir priežastinį ryšį. Dėl šių aplinkybių ginčo nėra <...>“. Taip pat konstatavo, jog „<...> pagrįstai pripažinta, jog valstybės valdžios institucijų“ (valdžios institucijos sąvoka pateikta aukščiau) „neteisėtais aktais pareiškėjui buvo padaryta žala“, tačiau jos įvertinimą atidėjo.

V.

Administracinių bylų teisenos įstatymo 58 straipsnio 2 dalyje išdėstyta, kad faktai, nustatyti įsiteisėjusiu teismo sprendimu vienoje administracinėje byloje, iš naujo neįrodinėjami nagrinėjant kitas administracines bylas, kuriose dalyvauja tie patys asmenys.

Administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-2960/2012 ir šioje administracinėje byloje iš principo dalyvauja tie patys asmenys (administracinės bylos proceso dalyvių ratas tikrintojose administracinėje byloje susiaurėjęs, bet ginčo šalys tos pačios), todėl viešosios atsakomybės sąlygos abiejų atsakovų (valstybės ir savivaldybės) atžvilgiu iš naujo šioje administracinėje byloje, teisėjų kolegijos tvirtinimu, nebeįrodinėtinos, o tai patikslina ir ginčo nagrinėjimo ribas, sietinas tik su prašomos priteisti žalos dydžiu bei 5 procentų metinėmis palūkanomis nuo galimai priteistinos sumos.

VI.

Iš 2009 m. balandžio 10 d. Klaipėdos apygardos teismo sprendimo matyti, kad buvo panaikinti Neringos savivaldybės priimti teisės aktai (viso 5) ir valstybės institucijos – Klaipėdos apskrities viršininko teisės aktai (2005 m. rugpjūčio 5 d. ir 2005 m. gruodžio 2 d. pripažinimo tinkamu naudoti aktai). Taigi neteisėti veiksmai buvo atlikti kelių asmenų (Neringos savivaldybės ir Klaipėdos apskrities viršininko, t. y. valstybės, kurią atstovauja Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, nes Klaipėdos apskrities viršininko institucija, įstatymų leidėjo valia, yra pašalinta iš viešojo administravimo sistemos subjektų rato), kurie dalyvauja procese. Papildomų asmenų (pavyzdžiui, Neringos savivaldybės Nuolatinės statybos komisijos) įtraukimas į procesą teisiškai perteklinis. Valstybę atstovauja – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, o Neringos savivaldybę – Neringos savivaldybės taryba ir Neringos savivaldybės administracija, pagrindiniai savivaldos teisiniai vienetai. Tai tikslus bei visiškai pakankamas (turint omenyje panaikintus teisės aktus) atsakovų ratas. Daromą išvadą įtvirtina ir ankstesnė administracinė jurisprudencija.

Pavyzdžiui, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2011 m. gruodžio 15 d. sprendime (administracinė byla Nr. A⁶²-1119/2011) yra pažymėjusi, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 10 d. nutarimo Nr. 248 „Dėl apskričių viršininkų administracijų likvidavimo“ 5.3 punktą ginčiuose dėl apskričių viršininkų priimtų sprendimų atliekant statybos valstybinės priežiūros, savivaldybės bendrojo, specialiojo teritorijų planavimo dokumentų, detaliųjų planų valstybinės priežiūros funkcijas, valstybei (Lietuvos Respublikos Vyriausybei) teismuose atstovauja Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip. Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad nėra pagrindo manyti, jog galiojantis teisinis reguliavimas, susijęs su funkcijomis, kurias perima Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, turi būti aiškinamas siaurai. Žalos atlyginimo bylose vertinami institucijos galbūt neteisėti veiksmai ar neveikimas. Nagrinėjamoje byloje tai reiškia, kad teismas turės analizuoti veiklą, glaudžią susijusią su valstybės institucijų funkcijų vykdymu teritorijų planavimo srityje. Todėl būtent Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, perėmusi atitinkamas funkcijas teritorijų planavimo srityje, gali geriausiai atstovauti valstybei šioje byloje. Be to, pabrėžta, kad nagrinėjamu atveju sprendžiama ne dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos, bet dėl valstybės civilinės atsakomybės. Šios aplinkybės buvo pakankamas pagrindas daryti išvadą, kad žalos, kilusios dėl apskrities viršininko administracijos sprendimų, priimtų teritorijų planavimo srityje, atlyginimo bylose valstybei turėtų atstovauti Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos. Teismas, be kita ko, pripažino, kad valstybė ir savivaldybė nagrinėtu atveju atsako solidariai. Pareiškėjo patirta žala, teisėjų kolegijos nuomone, buvo susijusi su detaliojo planavimo procesu kaip pagal savo pobūdį ir esmę vientisą procedūrą.

Taigi esant skolininkų daugetui (dviem ir daugiau), kaip ir šiuo atveju, aiškiai kyla klausimas dėl šių asmenų prievolės rūšies. Minimam aspektui yra pasisakęs Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, kurio praktika, kaip jau buvo minėta, aktuali sprendžiant tikrinamo pobūdžio administracinę bylą.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. kovo 26 d. nutartyje (civilinė byla Nr. 3K-7-59/2008) išplėstinė teisėjų kolegija yra nurodžiusi, kad „Bendras principas yra tas, kad bendraskolių prievolė yra dalinė, išskyrus įstatymų ar šalių susitarimu nustatytus atvejus (CK 6.5 straipsnis). Šios taisyklės išimtis nustatyta CK 6.6 straipsnio 3 dalyje ir 6.279 straipsnio 1 dalyje – bendrai padarę žalos asmenys nukentėjusiam asmeniui atsako solidariai. Kasacinis teismas yra suformavęs praktiką, kad tais atvejais, kai atsakovų veiksmus ir žalą siejančio priežastinio ryšio pobūdis yra skirtingas, t. y. kai vieno atsakovo veiksmai buvo tiesioginė žalos atsiradimo priežastis, o kito veiksmai tik netiesiogiai turėjo įtakos žalai atsirasti, atsakovų atsakomybė yra dalinė (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus išplėstinės teisėjų kolegijos 2007 m. lapkričio 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje L. Bumbulienė ir kt. v. DNSB „Medvėgalis“ ir kt., byla Nr. 3K-7-345/2007; Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2005 m. kovo 9 d. nutartis, priimta civilinėje byloje R. Levandauskas ir kt. v. VĮ Registrų centras, byla Nr. 3K-3-156/2005).

Dalinės atsakomybės esmė yra ta, kad kiekvienas iš žalą padariusių asmenų atsako tik už žalos dalį, priklausomai nuo jo atliktų veiksmų, jų sukeltų pasekmių ir kaltės laipsnio. Dalinei atsakomybei pagrįsti turi būti protingas pagrindas. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad kai sprendžiama dėl dalinės atsakomybės taikymo, teismui itin svarbu kiek įmanoma visapusiškai, detalai ir objektyviai įvertinti konkrečios situacijos aplinkybes, kad būtų galima teisingiau nustatyti kiekvieno už žalą atsakingo asmens atsakomybės ir atlygintinos žalos dydį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2006 m. birželio 30 d. nutartis, priimta civilinėje byloje J. Girnienė v. valstybės įmonė Registrų centras ir kt., byla Nr. 3K-3-295/2006).

Solidarioji atsakomybė gali būti grindžiama ne tik bendrai padaryta žala, bet tam tikru bendrumu, jis egzistuoja ir kitų civilinės atsakomybės sąlygų atžvilgiu.

<...>. Jeigu taikoma solidarioji atsakomybė, tai teismai turi argumentuoti, kodėl netaikoma dalinė atsakomybė”.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius tarybos pavedimu, priimdami sprendimą dėl detalaus plano patvirtinimo, savarankiškai nepriklausomai nuo teritorijų planavimo dokumento patikrinimo akte esančios teigiamos išvados sprendžia, ar tvirtinti detalų planą ar ne (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. liepos 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS¹⁷–285/2007).

Teisėjų kolegija neturi pagrindo nukrypti nuo administracinės praktikos, kad būtent detalusis planas yra tas dokumentas, kuris atveria kelią atitinkamiems ūkiniams procesams bei turto sukūrimui. Bet toliau, siekiant įteisinti statinį, reikalingas ir kitų teisės aktų priėmimas *inter alia* pripažinimo tinkamu naudotis aktas (šiuo atveju bendrosios kompetencijos teismo 2009 m. balandžio 10 d. sprendimu panaikinti 2005 m. rugpjūčio 5 d. ir 2005 m. gruodžio 2 d. pripažinimo tinkamu naudoti aktai). Kitaip pareiškėjo nuosavybės teisė nebūtų buvusi įregistruota. Klaipėdos apskrities viršininko 2005 m. rugpjūčio 5 d. ir 2005 m. gruodžio 2 d. pripažinimo tinkamu naudoti aktai patvirtino bei įtvirtino pradėtus neteisėtus veiksmus ir taip pat turėjo įtakos žalai atsirasti, todėl atsakovų atsakomybė, kolegijos vertinimu, yra solidarioji. Tai buvo bendras vientisas procesas suponavęs nuosavybės teisę į nugriautą ginčo statinį.

Pažymėtina, kad paprastai solidarioji atsakomybė deliktiniuose santykiuose taikoma tada, kai yra bent viena iš šių sąlygų: 1) asmenis sieja bendri veiksmai pasekmių atžvilgiu (kas ir konstatuotina tikrinamoje administracinėje byloje); 2) kai asmenis sieja bendri veiksmai neteisėtų veiksmų atžvilgiu, t. y. šiuo atveju solidarioji atsakomybė galima, net jei neteisėtai veikęs asmuo tiesiogiai nepadarė žalos, bet žino apie tiesiogiai žalą padariusio asmens veiksmų neteisėtumą; 3) kai asmenys, nors tiesiogiai ir nepadarė žalos, bet prisideda prie jos kurstymo, inicijavimo ar provokacijos, t. y. kai iš esmės juos sieja bendra kaltė, nesvarbu, tai padaryta tyčia ar dėl neatsargumo; 4) kai asmenų nesieja bendri neteisėti veiksmai ir jie vienas apie kitą nežino, bet padaro žalos, ir neįmanoma nustatyti, kiek vienas ar kitas prisidėjo prie tos žalos atsiradimo, arba žala atsirado tik dėl jų abiejų veiksmų; 5) kai pareiga atlyginti žalą atsiranda skirtingu

pagrindų (pvz., sutartinės ir deliktinės atsakomybės pagrindais); 6) kai žalą padaro asmuo, o kitas asmuo yra atsakingas už šio asmens veiksmus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. kovo 26 d. nutartis (civilinė byla Nr. 3K-7-59/2008)).

Solidariosios atsakomybės pripažinimas, šiuo atveju, neprasilenkia su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika ir yra visiškai suderinamas su Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pozicija pastaruoju aspektu.

Pavyzdžiui, Vyriausiasis administracinis teismas 2012 m. spalio 24 d. nutartyje taip pat sprendė klausimą dėl atsakovų solidariosios atsakomybės ir priteistos turtinės žalos perskirstymo tarp valstybės bei savivaldybių institucijų, dalyvavusių žemės sklypo suteikimo procedūrose, atsižvelgiant į jų kaltės dalis, nurodydamas, kad sprendžiant klausimą dėl subjekto, kuriam kyla pareiga atlyginti patirtą turtinę žalą, nėra būtina nustatyti viešosios atsakomybės proporcijas, t. y. individualiai įvertinti kiekvieno iš atsakovų atsakomybės apimtį, kai pareiškėjo patirta žala yra susijusi su detaliojo planavimo procesu kaip pagal savo pobūdį ir esmę vientisa procedūra. Nagrinėtoje byloje iš esmės nebuvo ginčo dėl to, jog atsakovų vykdytos žemės sklypo suteikimo procedūros buvo susijusios su vientisu detaliojo planavimo procesu, todėl konstatuota, jog pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į šią administracinių teismų praktikoje suformuluotą taisyklę, pagrįstai ir teisėtai priteisė turtinę žalą solidariai iš atsakovo Lietuvos valstybės, atstovaujamos Nacionalinės žemės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, taip pat iš atsakovo Kauno rajono savivaldybės (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. spalio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-2382/2012; procesinio sprendimo kategorijos: 15.2.3.1.; 15.2.3.2; taip pat žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. rugsėjo 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1209/2012).

VII.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija atsiliepime į apeliacinį skundą dėsto, kad, jeigu apeliacinis skundas būtų patenkintas ir LVAT nuspręstų panaikinti skundžiamą sprendimą, vienintelis teisingas sprendimas būtų perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, siekiant visapusiško bylos išnagrinėjimo.

Vyriausiasis administracinis teismas pažymi, jog aktyvus teismo vaidmuo nagrinėjant administracines bylas, administracinio proceso operatyvumo principas suponuoja tai, kad ginčo nagrinėjimas gali būti grąžinamas į ankstesnę jo stadiją tik išimtiniais atvejais, paprastai susijusiais su papildomu įrodymų rinkimu, sudėtingų skaičiavimų atlikimu, papildomų patikrinimų atlikimo būtinybe ar tuo, kad ginčas visapusiškiau, išsamiau bus išnagrinėtas ne teisme (2004 m. rugsėjo 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵-757/2004).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas administracinėje byloje Nr. A⁴⁴⁴-619/2008 yra nurodęs, kad operatyvus iškilusio ginčo išsprendimas yra vienas iš administracinio proceso tikslų, o šio tikslo neatitiktų pirmosios instancijos teismo sprendimo panaikinimas ir bylos grąžinimas iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui, jeigu naujas bylos nagrinėjimas pirmosios instancijos teisme gali užvilkti galutinio sprendimo priėmimą. Apeliacinio proceso administracinėje byloje paskirtis yra pirmosios instancijos teismo procesinio sprendimo patikrinimas tiek jo teisėtumo, tiek jo pagrįstumo aspektais. Tai atliekama nagrinėjant tiek faktinius, tiek teisinius bylos aspektus. Kiekvienu atveju sprendžiant, ar yra pagrindas panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą ir bylą grąžinti nagrinėti iš naujo, turi būti įvertinta, ar tam yra pakankamas teisinis pagrindas. Lietuvos administracinių teismų praktikoje laikomasi nuostatos, kad jei apeliacinės instancijos teismas, įgyvendindamas savo teisę tikrinti apskųstą teismo sprendimą tiek faktiniu, tiek teisiniu aspektais, gali pats nustatyti visas teisiškai reikšmingas aplinkybes ir tinkamai joms pritaikyti atitinkamas teisės normas, bei nėra kitų esminių kliūčių procesiniam sprendimui apeliacinės instancijos teisme priimti (pvz., nėra absoliučių pirmosios instancijos teismo sprendimo negaliojimo pagrindų), byla į pirmosios instancijos teismą neturėtų būti grąžinama. Tokiu atveju apeliacinės instancijos teismas pats

turėtų priimti atitinkamą procesinį sprendimą (2008 m. balandžio 16 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁴⁴⁴-619/2008).

Bylą apeliacine tvarka paskirta tikrinti teisėjų kolegija nenustatė pirmosios instancijos teismo sprendimo absoliučių negaliojimo pagrindų įtvirtintų įstatymų leidėjo Administracinių bylų teisenos įstatymo 142 straipsnio 2 dalyje. Naujų įrodymų rinkimas nėra reikalingas. Atvirkščiai, teisėjų kolegija, atsisakė priimti papildomai teiktus (pareiškėjo 2015 m. sausio 30 d. prašymas, kuriuo išreikštas prašymas pridėti dar vieną Nekilnojamojo turto vertinimo ataskaitą Nr. DGV150105 dėl nugriauto ginčo turto įvertinimo 903 700 eurų sumai 2013 m. gegužės 9 d.). Esamų faktinių duomenų pakanka priimti vienokią ar kitokią sprendimą dėl prašomos priteisti turtinės žalos atlyginimo, o tai reiškia, jog procesinis sprendimas iš esmės gali ir turi būti priimtas apeliacinės instancijos teisme, o bylą į pirmosios instancijos teismą gražinti nėra pagrindo (2011 m. gruodžio 15 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶²-1119/2011, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 22, p. 287-318).

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog detaliojo plano organizavimas pradėtas 2001 m., nuosavybės teisės įregistruotos 2005 m., valstybės ir savivaldybės teisės aktais panaikinti 2009 m. balandžio 10 d., turtinės žalos atlyginimas administraciniuose teismuose kartą jau spręstas (administracinė byla Nr. A²⁶¹-2960/2012). Taigi neigiamų padarinių šalinimas užsitęsė. O juk proceso operatyvumo principas neatsiejamas nuo Teismų įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje bei Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta principine nuostata, jog teismas visa savo veikla turi užtikrinti, kad bylos būtų išnagrinėtos per įmanomai trumpiausią laiką (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo administracinę bylą Nr. A-444-619/2008). Tuo tarpu esama faktinė situacija sunkiai suderinama su ką tik paminėtomis taisyklėmis, kas įgalina bei įpareigoja apeliacinės instancijos teismą priimti baigiamąjį aktą dėl pareiškėjo pateiktų reikalavimų.

Konstitucinis Teismas savo nutarimuose yra konstatavęs, kad Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad turi būti užtikrintos žmogaus teisės ir laisvės, kad visos valstybės valdžią įgyvendinančios ir kitos valstybės bei savivaldybių institucijos, visi pareigūnai turi veikti vadovaudamiesi teise, paklusdami Konstitucijai ir teisei. Konstitucinis teisinės valstybės principas reikalauja, kad jurisdikcinės ir kitos teisės taikymo institucijos būtų nešališkos, nepriklausomos, siektų nustatyti objektyvią tiesą ir sprendimus priimtų tik teisės pagrindu (Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2000 m. rugsėjo 19 d., 2003 m. sausio 24 d. nutarimai).

VIII.

Pagal CK 6.249 straipsnio 1 dalį, žala yra asmens turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai), taip pat negautos pajamos, kurias asmuo būtų gavęs, jeigu nebūtų buvę neteisėtų veiksmų. Taigi žala turtui yra ne tik asmens turto netekimas, sužalojimas, bet ir su tuo susijusios išlaidos. Žalos padarymo atveju kilusi žala ir jos mastas yra vertinami remiantis įrodymų visuma, nustatoma remiantis visomis Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatytais įrodinėjimo priemonėmis, laikantis įrodinėjimo taisyklių.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-913/2008 yra pažymėjęs, jog CK 6.249 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad (atlygintina) žala yra asmens turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai), taip pat negautos pajamos, kurias asmuo būtų gavęs, jeigu nebūtų buvę neteisėtų veiksmų; piniginei žalos išraiška yra nuostoliai; jeigu šalis nuostolių dydžio negali tiksliai įrodyti, tai jų dydį nustato teismas.

Netiesioginė žala (nuostoliai) teisės doktrinoje apibrėžiama kaip dėl neteisėtų veiksmų patiriamos išlaidos arba turto sumažėjimas. Turto sumažėjimas ar negautos pajamos yra kreditoriaus numatytos ir realiai tikėtinos gauti sumos, kurių jis negavo dėl neteisėtų skolininko veiksmų, arba dėl tokių veiksmų prarasta nauda.

Pareiškėjas, prašydamas priteisti turtinę žalą, nurodo, kad pagrindinę nuostolių dalį būtent ir sudaro negautos pajamos, kurių atsiradimas buvo nulemtas, panaikinus valstybės ir savivaldybės teisės aktus, atimant galimybę parduoti jau nugriautą jachtklubą, žuvų restoraną, preliminariosios daikto pirkimo-pardavimo sutarties su uždara akcine bendrove „Bergstalis“ pagrindu.

Vilniaus apygardos administracinis teismas padarė išvadą, jog minima sutartimi negalėjo būti grindžiami atsiradę nuostoliai, su kuo Vyriausiasis administracinis teismas sutinka tik iš dalies.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2006 m. lapkričio 13 d. nutartyje (civilinė byla Nr. 3K-3-585/2006; procesinio sprendimo kategorijos: 36.1; 42.4) yra pažymėjęs, kad „<...> negautų pajamų (netiesioginių nuostolių) dydį turi įrodyti ieškovas, jos turi būti realios. Tai, ar ieškovo patirtais nuostoliais gali būti laikomos jo negautos pajamos (nauda), sprendina pagal tai, ar šios pajamos ieškovo buvo numatytos iš anksto, ar pagrįstai tikėtasi jas gauti esant normaliai ūkinei veiklai ir į tai, ar šių pajamų negauta dėl neteisėtų atsakovo veiksmų”.

Teismas neturi pagrindo netikėti buvusiais pareiškėjo ketinimais parduoti sukurta, dabar jau nugriauta, ginčo turtą, nes tai vienas iš ekonominės naudos siekimo būdų (pareiškėjo ekonominės naudos siekį patvirtinta byloje nustatyta turto nuomos aplinkybė, visiškai neturinti reikšmės nustatant galutinę žalos sumą), tuo labiau, atsižvelgiant į tuo metu tam egzistavusiais palankias ekonomines sąlygas, išaugusią nekilnojamojo turto rinkos vertę (visuotinai žinoma ir neįrodinėtina aplinkybė dėl nekilnojamojo turto kainų 2008 m., prieš pat ekonominę krizę – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 14 d. nutarimas Nr. 1295 „Dėl ekonomikos sunkmečio“).

Administracinėje byloje buvo iškelta teisinė abejonė dėl to, ar UAB „Bergstalis“ buvo finansiškai pajėgi įsigyti aptariamą turtą, bet tokia abejonė aiškiai paneigtina, nes ji grįsta jau po preliminarios sutarties sudarymo atsiradusiomis aplinkybėmis. Juk bankroto byla UAB „Bergstalis“ iškelta 2011 m. gruodžio 22 d. Tuo tarpu preliminarioji sutartis sudaryta 2008 m. balandžio 14 d. (I t., b.l. 77-81). UAB „Bergstalis“ suteikė statytojui 1 500 000 Lt paskolą su 10 procentų metinėmis palūkanomis, kas nėra nuginčyta ar įrodyta priešingai. Vadinas, esančių įrodymų visuma neleidžia teigti, kad UAB „Bergstalis“ 2008 metais nebuvo finansiškai pajėgi įsigyti preliminarioje pirkimo-pardavimo sutartyje nurodytą turtą (Administracinių bylų teisenos įstatymo 57 str.), dėl ko iškelta abejonė atmestina bei tvirtintina, nesant priešingų įrodymų, apie egzistavusią realaus nekilnojamojo turto sandorio galimybę (pirmiau buvo parduoti ir kiti to paties komplekso statiniai) bei negautos pajamas.

Antra vertus, sutinkant, jog nuostoliai buvo patirti atsakovo veiksmais paneigus galimybę parduoti nekilnojamąjį turtą, kurio pardavimo procesas prasidėjo 2008 m. balandžio 14 d. (žalos atsiradimo laikotarpis) preliminariosios sutarties pagrindu, pastarojoje sutartyje nurodyta suma ne visiškai atspindi tuo metu egzistavusiais panašaus nekilnojamojo turto kainas šioje geografinėje vietovėje, ką patvirtina byloje esantys duomenys ir dėl ko pasisakytina atskirai.

IX.

Pirmosios instancijos teismas, atsisakydamas tenkinti reikalavimą dėl žalos priteisimo, nurodė nesant galimybės remtis ir UAB „Ober-Haus“ 2008 m. vasario 15 d. atlikta turto vertinimo ataskaita Nr. 4220 VAT 2010 RSL KLAJ dėl statinio, kurio unikalus numeris Nr. 4400-0318-4150 (nugriauti žuvies restoranai, jachtklubas; I t., b.l. 92-108), nes ja nustatyta nugriauto pastato vertė kartu su nuomojamo žemės sklypo dalies nuomos teise. Tokia išvada, kolegijos vertinimu, nepagrįsta.

Pareiškėjas pateikė įrodymą - UAB „Ober-Haus“ 2008 m. vasario 15 d. atliktą (vadovautasi Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. vasario 14 d. nutarimu Nr. 244 „Dėl turto vertinimo metodikos“, kuria patvirtinta „Turto vertinimo metodika“ ir kitais teisės aktais) turto vertinimo ataskaitą, kurioje buvo įvertintas pastatas – jachtklubas, žuvų restoranai, turėjęs bendrą 338,08 kv.m. plotą, o jo rinkos vertė

2008 m. vasario 15 d. siekė 4 000 000 Lt (I t., b.l. 98-114). Ataskaita aiški ir negalėjo būti pirmosios instancijos teismo atmesta kaip žalos dydį pagrindžiantis įrodymas vien tuo pagrindu, kad pastato vertė nustatyta su nuomos teise. Juk turto rinkos vertė nustatoma atsižvelgiant į visą vertinamo objekto sukuriamą naudą, kas ir atspindėta ataskaitoje. Aptariamo turto pardavimas būtų buvęs betarpiškai susietas ir su žemės nuomos teisės perdavimu kitam asmeniui.

“Ginčiuose dėl žalos atlyginimo, kai įrodinėjimo dalykas yra žalos dydis, teismas diskrecijos teisę dalyvauti įrodinėjimo procese turi įgyvendinti atsižvelgdamas į tai, kad nenustačius tikrojo žalos dydžio negali būti teisingai išspręstas šalių ginčas. CK 6.249 straipsnio, reglamentuojančio žalos (nuostolių) nustatymą, 1 dalyje įtvirtinta taisyklė, kad tais atvejais, kai šalis nuostolių dydžio negali tiksliai įrodyti, jų dydį nustato teismas; tai reiškia, kad tuo atveju, kai žalos padarymo faktas, kaip pagrindas prievolei dėl žalos atlyginimo atsirasti, yra įrodytas, ieškinys dėl žalos atlyginimo negali būti atmestas tik tuo pagrindu, kad suinteresuota šalis tinkamai neįrodė patirtų nuostolių dydžio” (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo civilinė byla Nr. 3K-3-44/2015 (S)). Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į šias nuostatas.

Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo (redakcija, galiojusi 2008 m. vasario 15 d.) 24 straipsnio 3 dalyje buvo numatyta, kad turto vertinimo ataskaita laikoma teisinga, kol ji nenuginčyta įstatymų nustatyta tvarka. Nagrinėjamu atveju byloje nėra duomenų apie tai, kad UAB „Ober-Haus“ parengta verslo vertinimo ataskaita Nr. 4220 VAT 2010 RSL KLAI būtų užginčyta bei paneigta. Todėl Vilniaus apygardos administracinis teismas, paisydamas Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo 24 straipsnio 3 dalies taisyklės, UAB „Ober-Haus“ atliktą pastato vertinimo ataskaitą turėjo priimti bei vertinti kaip vieną iš įrodymų, pagrindžiančių pareiškėjo žalos dydį. Minėtas trūkumas taisytiną bylą nagrinėjant apeliacine tvarka ir ataskaitoje Nr. 4220 VAT 2010 RSL KLAI nurodyta turto rinkos vertė pripažintina, kaip pareiškėjo objektyviai pagrįstos bei negautos pajamos (nurodytos negautos pajamos vertintinos kaip patirti nuostoliai CK 6.249 straipsnio 1 dalies prasme, nes, teisėjų kolegijos nuomone, yra įrodytas nuostolių, patirtų negautos naudos forma, realumas), taip atmetant reikalavimą dėl visos prašytos priteisti sumos, fiksuotos 2008 m. balandžio 14 d. preliminarioje pirkimo-pardavimo sutartyje.

Ataskaitoje nurodytos sumos priteisimą įtvirtina iš principo analogiško, toje pačioje vietoje ir mažiau palankesnėmis egzistavusiomis nekilnojamojo turto kainomis, nekilnojamojo turto pardavimai: 2006 m. vasario 3 d. buvo parduotas viešbutis (260, 28 kv. m.; unikalus Nr. 4400-0318-4060) už 1 850 000 Lt; 2006 m. kovo 4 d. įvyko jachtklubo/viešbučio (371,40 kv.m.; unikalus Nr. 4400-0-18-4127) pardavimas už 2 760 000 Lt.

Įrodymų naštos pasiskirstymo aspektu pažymėtina, kad pareiga įrodyti patirtus nuostolius teko pareiškėjui, kas iš esmės ir atlikta. Tuo tarpu, siekiant juos paneigti (patirtus nuostolius), oponuojanti pusė turėjo teikti priešingus įrodymus, tačiau išskyrus paaiškinimus, kitų duomenų, lemiančių kitokią išvadą nei padaryta, prie administracinės bylos nepridėta, o tai reiškia, kad nėra ir pagrindo priimti sprendimo tos šalies naudai, kuriai priklausė teikti priešingus, bet taip ir nepateiktus įrodymus.

Ataskaitoje Nr. 4220 VAT 2010 RSL KLAI pateikta turto rinkos vertė sudaro didžiąją, bet tik dalį prašytos priteisti žalai atlyginti sumos. Pareiškėjas taip pat yra išreiškęs reikalavimą, kad į bendrą žalos sumą būtų įtrauktos ir tiesioginės išlaidos, patirtos už pastato nugriovimo darbus, vykdant Klaipėdos apygardos teismo 2009 m. balandžio 10 d. sprendimą, t. y. 265 973, 22 Lt, kurių pagrįstumas, remiantis bylos medžiaga, neginčytinas ir detalesnė analizė šiuo klausimu nėra tikslinga (Administracinių bylų teisenos įstatymo 57 str.; administracinės bylos Nr. 3-61-3-01179-2011-5 I t. b.l. 140-155).

X.

Pagal CK 6.282 straipsnio 1 dalį, kai paties nukentėjusio asmens didelis neatsargumas padėjo žalai atsirasti arba jai padidėti, tai atsižvelgiant į nukentėjusio asmens kaltės dydį (o kai

yra žalos padariusio asmens kaltės, – ir į jo kaltės dydį) žalos atlyginimas, jeigu įstatymai nenustato ko kita, gali būti sumažintas arba reikalavimas atlyginti žalą gali būti atmestas.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2011 m. gruodžio 15 d. sprendime (administracinė byla Nr. A⁶²-1119/2011), vertindama pareiškėjui priteistos kompensacijos dydį, pabrėžė, kad atsakomybės dydis gali būti mažinamas, atsižvelgiant į paties nukentėjusio asmens kaltę, veiksmus, kuriais jis padėjo žalai atsirasti ar jai padidėti (C K 6.248 str. 4 d., 6.253 str. 5 d., 6.282 str.). Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, asmenims, vykdančioms komercinę investicinę veiklą, kaip profesionalams, turi būti taikomi didesni atidumo, rūpestingumo, atsargumo standartai. Rūpestingumo pareiga reikalaujama, kad suinteresuoti asmenys, dalyvaujantys tam tikrame teritorijų planavimo etape, domėtusi, kokio pobūdžio ir turinio aplinkybės bus išsamiau nagrinėjamos. Atsižvelgus į tai, konstatuota, kad atitinkamos teritorijos planavimą finansuojantys ūkio subjektai taip pat privalo parodyti reikiamą rūpestingumą ir apdairumą. Tačiau išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad minėtų rūpestingumo pareigų nustatymas, siekiant, kad būtų laikomasi teritorijų planavimo proceso reikalavimų, negali būti aiškinamas kaip valstybei ar savivaldybei tenkančių pareigų perkėlimas privačiam ūkio subjektui. Toks įstatymų aiškinimas, kad valstybės ir savivaldybių institucijos gali elgtis neteisėtai ir už tai visiškai neatsakyti, nurodant, jog visą riziką už tai turi prisiimti suinteresuotas (privatus) asmuo, formuotų visuomenėje visiško nepasitikėjimo valstybe mentalitetą, taip pat sudarytų prielaidas valstybės ar savivaldybės institucijoms ir jų pareigūnams elgtis neatsakingai, neapgalvotai vykdyti Teritorijų planavimo įstatyme numatytas pareigas, tokiu būdu pažeidžiant iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies kylantį imperatyvą, kad valdžios įstaigos privalo tarnauti žmonėms. Išplėstinė teisėjų kolegija pabrėžė, kad visų pirma valstybės ir savivaldybių institucijos privalo elgtis teisėtai bei prisiimti atsakomybę už tai. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, verslo ar kitų privačių subjektų elgesys gali būti labai reikšmingas nustatant priteistiną žalos sumą ir ją mažinant, tačiau kai nėra akivaizdžių įrodymų, kad pareiškėjas siekė neteisėtų tikslų ar kitu būdu elgėsi neteisėtai (pvz., nėra nustatytas valstybės tarnautojo papirkimo atvejis), visą riziką ir atsakomybę už patirtas išlaidas perkelti pareiškėjui būtų neteisinga.

Tikrinamoje administracinėje byloje nebuvo nustatyta, jog pareiškėjas veikė priešingai teisei, todėl nėra ir pagrindo perkelti dalį kaltės jam bei tokiu būdu mažinti žalos dydį.

Nustatant galutinį priteistiną žalos dydį, atsižvelgtina į tai, kad 2009 m. balandžio 10 d. Klaipėdos apygardos teismo sprendimu iš AB poilsio namų „Ažuolynas“ pareiškėjui priteista 800 000 Lt. Nugriauto jachtklubo, žuvų restorano bendras plotas sudarė 338,08 kv. m, o bendras visų pagal neteisėtus administracinius aktus pastatytų statinių plotas sudarė 969,76 kv. m (260,28 kv. m + 371,40 kv. m + 338,08 kv. m), tad prašomai priteisti žalos daliai tenka 34,86 proc. pajamų, mažinančių pareiškėjo nuostolius, dalis arba 278 880 Lt.

Taigi negautų pajamų suma sudaro 4 000 000 Lt. Prie jos turi būti pridėta ir 265 973, 22 Lt suma, kaip tiesioginiai nuostoliai, už griovimo darbus. Iš pastarųjų dviejų sumų gautos bendros sumos atimtinai 278 880 Lt, kaip pajamos mažinančios pareiškėjo nuostolius, o taip pat 18 618, 13 Lt (pinigų suma taip pat mažinanti pareiškėjo nuostolius; statytojas/pareiškėjas įsigijo iš AB poilsio namai „Ažuolynas“ pradėtą statyti pastatą, kurio baigtumas buvo 7 proc., ir pastatė likusius 93 proc., todėl šių statytojų atsakomybė dėl pastato griovimo ir jo griovimo išlaidos dalintinos 7 ir 93 proc. proporcijomis. O 7 proc. nuo pareiškėjo nurodomos bendros griovimo sumos sudaro 18 618,13 Lt). Taigi galutinė priteistina suma - 3 968 475, 09 Lt (4 000 000 + 265 973, 22 – 278 880 – 18 618,13).

Realaus pažeistų teisių apgynimo plotmėje būtina pažymėti, jog Konstitucinio Teismo doktrinoje nuosekliai laikomasi pozicijos, kad tikrumas ir teisinis saugumas yra neatsiejami teisinės valstybės principo elementai. Šių principų paskirtis – laiduoti asmens pasitikėjimą savo valstybe ir teise. Neužtikrinus teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise. Šie teisiniai principai suponuoja valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti asmenų teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius. Jie siejasi su visų valstybės institucijų pareiga

vykdyti prisiimtus įsipareigojimus asmeniui. Įstatymais nustatius asmenims tam tikrą teisę, tos teisės suteikimo pagrindus, sąlygas ir tvarką, valstybei kyla pareiga santykiuose laikytis teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio tikrumo konstitucinių principų. Šie principai taip pat reiškia įgytų teisių apsaugą, t. y. asmenys turi teisę pagrįstai tikėtis, kad jų pagal galiojančius teisės aktus įgytos teisės bus išlaikytos nustatytą laiką ir galės būti realiai įgyvendinamos (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2001 m. liepos 12 d., 2002 m. balandžio 23 d., 2002 m. lapkričio 25 d., 2003 m. sausio 24 d., 2003 m. kovo 4 d., 2003 m. liepos 4 d., 2003 m. gruodžio 3 d., 2005 m. gegužės 13 d., 2007 m. liepos 5 d., 2008 m. vasario 20 d., 2008 m. gruodžio 24 d., 2011 m. gruodžio 22 d., 2013 m. vasario 15 d. nutarimus; Konstitucinio Teismo 2010 m. liepos 2 d. sprendimą). Pažeidus aptartus konstitucinius principus nukentėjusysis turi teisę gauti realų ir teisingą atlyginimą. Pareiškėjas (apeliantas) įvykdė visas teisės aktuose numatytas pareigas, todėl laikytina, jog turėjo objektyviai pagrįstus ir teisėtus lūkesčius elgtis su nuosavu turtu taip, kad *inter alia* gautų ekonominę naudą. Patyręs žalą įgavo teisę reikalauti teisingai ją atlyginti. Būtinumas atlyginti asmeniui padarytą materialinę ir moralinę žalą yra konstitucinis principas (Konstitucinio Teismo 1997 m. sausio 20 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai). Konstitucija imperatyviai reikalauja įstatymu nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad asmuo, kuriam neteisėtais veiksmais buvo padaryta žala, visais atvejais galėtų reikalauti teisingo tos žalos atlyginimo ir tą atlyginimą gauti (Konstitucinio Teismo 2006 m. rugpjūčio 19 d. nutarimas).

Nustatius bei pagrindus galutinį priteistiną žalos dydį litais (3 968 475, 09), vadovaujantis Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymu, pastaroji aritmetinė išraiška keičiama į žalos dydį eurai (atitinka 1 149 349, 83 eurų; 3 968 475, 09 : 3,45280 (keitimo kursas)).

XI.

Administracinių teismų praktikoje laikomasi nuostatos, jog procesinės palūkanos skaičiuojamos tik esant pareiškėjo, reikalaujančio atlyginti žalą, prašymui jas skaičiuoti ir tai daroma nuo bylos iškėlimo iki visiško prievolės įvykdymo (žr., pvz., LVAT 2009 m. gegužės 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-73/2009; 2010 m. gruodžio 2 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-2195/2010; 2011 m. gruodžio 15 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁶²-1119/2011 ir kt.). Palūkanų dydis šiuo atveju nustatytas CK 6.210 straipsnyje. Tačiau CK 6.210 straipsnio 1 dalis, įtvirtinanti, kad terminą įvykdyti piniginę prievolę praleidęs skolininkas privalo mokėti penkių procentų dydžio metinės palūkanas už sumą, kurią sumokėti praleistas terminas, jeigu įstatymai ar sutartis nenustato kitokio palūkanų dydžio, nagrinėjamu atveju yra aktuali tik tuo aspektu, kiek joje nustatytas procesinių palūkanų dydis. Tuo metu procesinių palūkanų skaičiavimo termino pradžia imperatyviai ir vienareikšmiškai nustatyta CK 6.37 straipsnio 2 dalyje, kuri numato, kad prievolės skolininkas taip pat privalo mokėti įstatymu nustatyto dydžio palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. gruodžio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁷⁵-2248/2014; procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.2).

Administracinėje byloje turimi duomenys įrodo, kad pareiškėjas (apeliantas), prašydamas priteisti jam turtinę žalą, į teismą kreipėsi 2013 m. liepos 8 d. (registruota Vilniaus apygardos administraciniame teisme; I t., b.l. 1), o teisme byla iškelta 2013 m. liepos 19 d. nutartimi (III t., b.l. 16). Todėl, vadovaujantis CK 6.37 straipsnio 2 dalimi ir 6.210 straipsnio 1 dalimi, pareiškėjui priteistinos 5 procentų dydžio metinės palūkanos nuo 2013 m. liepos 19 d. iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.

XII.

Tretysis suinteresuotas asmuo Teisingumo ministerija atsiliepime į skundą nurodė, jog, jeigu būtų priimtas pareiškėjui palankus sprendimas, tokiu atveju teismo sprendimo įvykdymas

turėtų būti išdėstytas lygiomis dalimis arba atidėtas trims metams nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos atsižvelgiant į tai, kad Teisingumo ministerijai skiriami asignavimai priteistai žalai atlyginti yra kelis kartus mažesni negu pareikšti reikalavimai.

Administracinių bylų teisenos įstatymo 85¹ straipsnyje nurodyta, kad teismo sprendimo įvykdymo atidėjimo ar išdėstymo klausimas sprendžiamas vadovaujantis Civilinio proceso kodekso normomis.

Civilinio proceso kodekso 284 straipsnio 1 dalyje pasisakyta: teismas turi teisę dalyvaujančių byloje asmenų prašymu ar savo iniciatyva, atsižvelgdamas į turtinę abiejų šalių padėtį ar kitas aplinkybes, sprendimo įvykdymą atidėti ar išdėstyti, taip pat pakeisti sprendimo vykdymo tvarką. Jeigu teismo sprendimui, kuriuo iš Lietuvos valstybės priteistos mokėtinos sumos, įvykdyti reikalingos sumos nenumatytos patvirtintame valstybės biudžete, šio sprendimo įvykdymas atsakovo prašymu gali būti atidėtas kitiems biudžetiniams metams.

Akivaizdu, jog įstatymų leidėjas įtvirtino sąlygas, kada gali būti sprendimo įvykdymas atidėtas ar išdėstytas. Be reikalingo prašymo dėl sprendimo vykdymo atidėjimo ar išdėstymo, teismui taip pat turi būti žinoma šalių turtinė padėtis, o šiuo konkrečiu atveju Teisingumo ministerija kartu su prašymu turėjo pateikti ir atitinkamus įrodymus dėl gaunamų lėšų iš valstybės biudžeto tokio pobūdžio mokėjimams atlikti, bet aiškių minimų duomenų nėra, todėl aptariamas prašymas negali būti tenkinamas.

Apibendrinama nutartyje išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas, sprenddamas iškeltus reikalavimus ne visiškai tinkamai įvertino byloje surinktus įrodymus, neatsižvelgė į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką aktualiais bylai teisės aiškinimo klausimais, dėl ko jo (pirmosios instancijos teismo) sprendimas naikintas.

Administracinių bylų teisenos įstatymo 44 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos šalies savo išlaidų atlyginimą, tačiau minėtos teisės realizavimui suinteresuota šalis teismui turi pateikti prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu (Administracinių bylų teisenos įstatymo 45 str. 1 d.).

Apeliaciniame skunde išreikštas prašymas priteisti patirtas bylinėjimosi išlaidas, tačiau nepridėti dokumentai su turėtų išlaidų apskaičiavimu bei pagrindimu, todėl aptariamas prašymas dabartiniu metu negali būti išspręstas.

Vadovaudamasi Administracinių bylų teisenos įstatymo 140 straipsnio 1 dalies 2 punktu, teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a:

UAB „Meirona“ apeliacinį skundą patenkinti iš dalies.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2014 m. birželio 27 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą - skundą patenkinti iš dalies.

Priteisti solidariai iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos, ir Neringos savivaldybės, atstovaujamos Neringos savivaldybės tarybos ir Neringos savivaldybės administracijos, UAB „Meirona“ 1 149 349, 83 eurų žalos atlyginimui ir penkių procentų metines palūkanas nuo šios sumos nuo 2013 m. liepos 19 d. iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.

Sprendimas neskundžiamas.

Teisėjai

Irmantas Jarukaitis

Veslava Ruskan

Arūnas Sutkevičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS
FINANSŲ MINISTERIJA

2015 -04- 07

GAUTA
NR. 5K-150-1940

euras.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 715.

faks. 8 706 64 820, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2015-04-07 Nr. (5.3-04)3-1015

DĖL PAPILDOMŲ PAAIŠKINIMŲ

Energetikos ministerija, papildydama savo 2015 m. kovo 5 d. raštu Nr. (5.3-04)3-661 „Dėl papildomų lėšų 2015 metams skyrimo“ (toliau – Raštas) pateiktą informaciją, teikia papildomus paaiškinimus.

Informuojame, kad 2012 m. kovo 1 d. OAO „Gazprom“ pradėta arbitražo procedūra pagal UNCITRAL arbitražo taisykles dėl tariamų Lietuvos Respublikos tarpvalstybinių įsipareigojimų pažeidimo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, Arbitražo Tribunolo 2015 m. kovo 31 d. sprendimu užbaigta.

Energetikos ministerija, Raštu kreipdamasi į Finansų ministeriją ir prašydama papildomai skirti Energetikos ministerijai 3 140 000,00 Eur lėšų teisiųjų paslaugų išlaidoms padengti įvertino minėtos arbitražo procedūros pasibaigimo galimybes š.m. balandžio mėnesio pradžioje.

Primintina, kad jau šiuo metu Energetikos ministerijos turimas kreditorinis įsiskolinimas tiekėjams už teisinės paslaugas, suteiktas atstovaujant Lietuvos Respublikos Vyriausybę Rašte paminėtose arbitražinėse procedūrose, sudaro 1 681 301,44 Eur. Vykdam Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Energetikos ministerijai suformuluotus pavedimus ir siekiant tinkamai atstovauti valstybei kitoje arbitražinėje byloje (2012 m. spalio 3 d. Lietuvos Respublikos inicijuotoje arbitražo byloje prieš Gazprom Stokholmo arbitraže (SCC)) teisinės paslaugos bus įsigyjamos ir 2015 metais..

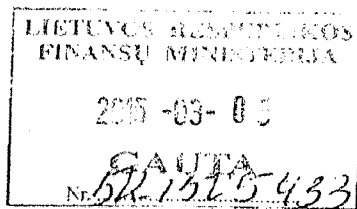
Įvertinus esamą įsiskolinimą už 2014 metais suteiktas paslaugas bei paslaugoms, kurios bus suteiktos per 2015 metus, reikalingas lėšas, Energetikos ministerijos rašte prašoma papildoma 3 140 000,00 Eur suma lieka nepakitusi. Šios lėšos bus panaudotos kreditoriniam įsiskolinimui už 2014 metais tinkamai suteiktas teisinės paslaugas padengti bei teisinėms paslaugoms, suteiktoms per 2015 metus, apmokėti.

Ministerijos kanclerė

Inga Černiuk

ORIGINALAS NEBUS SIUNČIAMAS

A.Petravičienė, tel. 8 706 6 4698, el.p. agne.petraviciene@enmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 715,

faks. 8 706 64 820, el. p. info@enmin.lt, http://www.enmin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2015-03-05 Nr. (S.3-04)3-661

DĖL PAPILDOMŲ LĖŠŲ 2015 METAMS SKYRIMO

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. 1476 „Dėl įgaliojimų suteikimo“ Energetikos ministerija atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybę atliekant veiksmus, susijusius su Lietuvos Respublikos interesų gynimu visose galimose Lietuvos Respublikos ir užsienio ginčų sprendimo institucijose sprendžiant visus galimus ginčus dėl Rusijos Federacijos atviroji akcinė bendrovė „Gazprom“ (toliau – Gazprom) reiškiamų pretenzijų (organizuoti ir atlikti teisinių paslaugų ir kitų reikiamų ekspertų paslaugų pirkimus, sudaryti sutartis su Lietuvos ir (ar) užsienio teisininkais, suteikti jiems įgaliojimus atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, koordinuoti jų atstovavimo veiksmus ir atlikti kitus su tuo susijusius veiksmus, sudaryti sutartis su kitais reikiamaiais ekspertais dėl jų paslaugų, susijusių su šiame nurodytų ginčų sprendimu).

Šiuo metu Energetikos ministerija atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybę dvejose arbitražinėse bylose:

1. Pagal 2012 m. kovo 1 d. Gazprom pradėtą arbitražo procedūrą pagal UNCITRAL arbitražo taisykles dėl tariamų Lietuvos Respublikos tarpvalstybinių įsipareigojimų, įskaitant, tačiau neapsiribojant, 1999 m. birželio 29 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos (toliau – Sutartis dėl investicijų skatinimo) tariamo pažeidimo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių.

2. Pagal 2012 m. spalio 3 d. Lietuvos Respubliką inicijuotą ieškinį prieš Gazprom Stokholmo arbitraže (SCC). Ginčas susijęs su 2004 m. sausio 23 d. pasirašytos „Lietuvos dujos“ akcijų pirkimo – pardavimo sutarties dėl AB akcijų pardavimo (toliau – Akcijų sutartis) ir 2004 m. kovo 24 d. tarp Lietuvos Respublikos, Gazprom ir E.ON Ruhrgas Energie Beteiligungs AG pasirašytos Akcininkų sutarties (toliau – Akcininkų sutartis) netinkamo įgyvendinimo ir to sąlygotų vartotojų permokų už gamtines dujas kompensavimo. Šiuo metu byla yra nagrinėjama, rengiami papildomi paaiškinimai arbitražui, atliekamos ekspertizės, pateiktas pilnas ieškinys arbitražui.

Atsižvelgiant į nurodytųjų arbitražinių ginčų kompleksiškumą ir sudėtingumą, strateginę jų reikšmę ir svarbą viešajam interesui, taip pat į nagrinėjamų klausimų specifiškumą bei taikytiną teisę (tarptautinę, nacionalinę, Europos Sąjungos), Energetikos ministerija, siekdama tinkamai ir laiku apginti Lietuvos Respublikos teises ir interesus, naudojasi aukštos kvalifikacijos ekspertų, turinčių specialiąsias teises žinias arbitražų ir investicinių ginčų sprendimo srityje, taip pat UNCITRAL ir SCC arbitražų taisyklių taikymo srityje, teisinių konsultacijų ir atstovavimo paslaugomis.

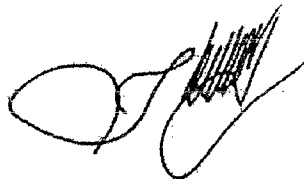
Primintina, kad Energetikos ministerijai 2015 metams buvo skirta 2.424.940,00 Eur asignavimų teisinėms paslaugoms (konsultacijoms) įsigyti. Visi skirti asignavimai buvo panaudoti 2014 metų gruodžio 31 d. kreditoriniam įsiskolinimui už 2014 metais suteiktas teises paslaugas padengti. Šiuo metu Energetikos ministerijos kreditorinis įsiskolinimas tiekėjams už teises

paslaugas, suteiktas atstovaujant Lietuvos Respublikos Vyriausybę, sudaro 1 681 301,44 Eur. Skola už teisines paslaugas iki 2015 m. pabaigos didės, kadangi arbitražinės bylos nėra pasibaigusios ir Energetikos ministerijai, vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais jai suformuluotus pavedimus ir siekiant tinkamai atstovauti valstybei užsienio arbitražuose dviejuose arbitražiniuose ginčiuose, ir toliau bus reikalingos kvalifikuotos atstovavimo ir teisinių konsultacijų paslaugos. Įvertinus esamą įsiskolinimą už 2014 metais suteiktas paslaugas bei paslaugoms, kurios bus suteiktos per 2015 metus, reikalingas lėšas, Energetikos ministerijai šiais metais reikalingos papildomos lėšos 3 140 000,00 Eur, kad būtų tinkamai ir laiku vykdomi sutartiniai įsipareigojimai su teisinių paslaugų tiekėjais. Arbitražų proceso metu Lietuvai taip pat privaloma padengti teismų ir arbitražų administracines (procesines) išlaidas (ekspertizės, arbitrų ir ekspertų darbo, liudininkų ir pan.). Negavus papildomo finansavimo 2015 metais, susidarys kreditorinis įsiskolinimas tiekėjams.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 3 dalies 1 punktu, Finansų ministerijai suteikiama teisė skolintis valstybės vardu esant poreikiui išlaidoms, susijusioms su atstovavimu Lietuvai (Vyriausybei) užsienio ginčų sprendimo institucijose, įskaitant, bet neapsiribojant teisinių išvadų dėl jų sprendimų apskundimo parengimu, teisinių išvadų dėl sprendimų apskundimo gavimu ir atstovavimu Lietuvai (Vyriausybei) atliekant kitus veiksmus, susijusius su Lietuvos Respublikos (Vyriausybės) interesų gynimu, apmokėti; arbitražų ar teismų sprendimams, kuriais priteistos sumos iš Lietuvos valstybės, vykdyti.

Atsižvelgiant į išdėstytą, prašome papildomai skirti Energetikos ministerijai 3 140 000,00 Eur lėšų, kurios bus panaudotos kreditoriniam įsiskolinimui už 2014 metais tinkamai suteiktas teisines paslaugas padengti bei teisinėms paslaugoms, suteiktoms per 2015 metus, apmokėti.

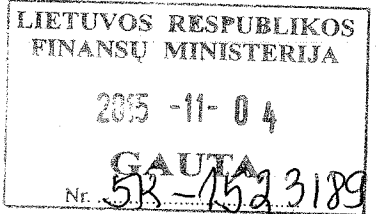
Ministerijos kanclerė

Inga Černiuk

ORIGINALAS NEBUS SIUNČIAMAS

A.Petravičienė, tel. 8 706 6 4698, el.p. agne.petraviciene@enmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 715,
faks. 8 706 64 820, el. p. info@enmin.lt, http://www.enmin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2015-11-02 Nr. (5.3-04)3-2814

DĖL PAPILDOMŲ LĖŠŲ 2015 METAMS SKYRIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija), papildydama savo 2015 m. kovo 5 d. raštu Nr. (5.3-04)3-661 „Dėl papildomų lėšų 2015 metams skyrimo“ ir 2015 m. balandžio 7 d. raštu Nr. (5.3-04)3-1015 „Dėl papildomų paaiškinimų“ (toliau – Raštai) teiktą informaciją, informuoja, kad šiuo metu Energetikos ministerijos turimas kreditorinis įsiskolinimas tiekėjams už teisines paslaugas, suteiktas atstovaujant Lietuvos Respublikos Vyriausybę Raštuose paminėtose arbitražinėse procedūrose, sudaro 4 870 149,51 Eur.

Vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. 1476 „Dėl įgaliojimų suteikimo“ Energetikos ministerijai suformuluotus pavedimus ir siekiant tinkamai atstovauti valstybei 2012 m. spalio 3 d. Lietuvos Respublikos inicijuotoje arbitražo byloje prieš Rusijos Federacijos atvirąją akcinę bendrovę „Gazprom“ Stokholmo arbitraže (SCC), 2015 metais buvo įsigyjamoms papildomoms teisinėms paslaugoms. 2015 m. balandžio 12 d. sprendimu SCC Arbitražo Tribunolas pavedė arbitražo šalims pateikti Tribunalui papildomą informaciją ir dokumentus (didelės apimtys), todėl iškilo skubus papildomų paslaugų poreikis. Taip pat daug teisinių paslaugų teikėjų darbo valandų pareikalavo 2015 m. liepos 1-10 d. vykusio itin intensyvi žodinė arbitražinės bylos nagrinėjimo procedūra, kurios pabaigoje Arbitražo Tribunolas paprašė papildomoms rašytinių apibendrinimų stadijos. Visų šių papildomų teisinių paslaugų poreikis buvo iš anksto svarstytas ir preziumuojamas, tačiau realus jų poreikis išaiškėjo tik Arbitražo Tribunalui priėmus atitinkamus imperatyvius sprendimus. Atsižvelgiant į tai, Energetikos ministerijos anksčiau planuota ir Finansų ministerijai teikta reikalingų lėšų suma išaugo įsigijus papildomų paslaugų.

Taip pat informuojame, kad Energetikos ministerija turi galimybę iš jos jau turimų asignavimų skirti apie 190 000, 00 eurų sumą atsiskaityti už suteiktas teises paslaugas.

Atsižvelgiant į išdėstytą, prašome skirti Energetikos ministerijai 4 700 000,00 Eur lėšų, kurios bus panaudotos kreditoriniam įsiskolinimui už 2014 metais tinkamai suteiktas teises paslaugas padengti bei teisinėms paslaugoms, suteiktoms per 2015 metus, apmokėti.

Teisės skyriaus vedėja,
laikintai atliekanti ministerijos kanclerio funkcijas

Agnė Petravičienė

ORIGINALAS NEBUS SIUNČIAMAS